

Ieslodzījuma vietu pārvalde

**2016. gada
publiskais pārskats**

Rīga, 2017

Saīsinājumi

- Atkarīgo centrs** – Ieslodzījuma vietu pārvaldes Olaines cietuma (Latvijas Cietumu slimnīcas) Atkarīgo centrs
- AIDS** – iegūts imūndeficīta sindroms
- CPT** – Eiropas Komiteja spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai
- EuroPris** – starptautiskā organizācija *The European Organisation of Prison and Correctional Services*
- HIV** – cilvēka imūndeficīta vīruss
- Pārvalde** – Ieslodzījuma vietu pārvalde
- Sabiedrība** – sabiedrība ar ierobežotu atbildību
- SIM karte** – *Subscriber Identity Module* viedkarte, ko parasti izmanto *GSM* (plašāk izplatītais mobilo telefonu standarts) mobilo (vai citu mobilo) sakaru operatori (pakalpojumu sniedzēji), kas ir unikāli identificēta

Satura rādītājs

Vēsture	4
Misija, vīzija un vērtības	5
1. Pamatinformācija	6
1.1. Pārvaldes juridiskais statuss	6
1.2. Pārvaldes darbības mērķi, virzieni un īstenotā budžeta programma	6
1.3. Pārskata gada galvenie pasākumi	7
1.4. Pārvaldes struktūra	11
1.5. Ieslodzījuma vietas un to veidi	12
2. Pārvaldes finanšu resursi un darbības rezultāti	13
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	13
2.2. Darbības rezultāti	14
2.2.1. Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīva nodrošināšana	39
3. Personāls	42
4. Komunikācija ar sabiedrību	46
5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi	51
5.1. Nākamā gada prioritātes	51
5.2. Nākamajā gadā plānotie sadarbības projekti	51

Vēsture

Ieslodzījuma vietu pārvalde (turpmāk – Pārvalde) ir dibināta pirms 97 gadiem 1919.gada 8.jūlijā un tās nosaukums bija Galvenā Cietumu valde. Sākumā tajā strādāja tikai četri ierēdņi. 1919. gada 10. augustā Galveno Cietumu valdi pārdēvēja par Galveno Cietumu un cietumu organizācijas pārvaldi. Pakāpeniski Galvenās Cietumu un cietumu organizācijas pārvaldes darbinieku skaits pieauga, un 1920. gadā pārvaldē strādāja jau 20 darbinieki, un tās pakļautībā bija 19 cietumi ar 1861 ieslodzīto. Turpmākajos gados cietumu skaits samazinājās, toties pieauga ieslodzīto skaits.

Latvijai atrodies Padomju Savienības sastāvā, Pārvaldes nosaukums tika vairākkārt mainīts – Labošanas darbu iestāžu pārvalde, Ieslodzījuma vietu pārvalde un Ieslodzījuma vietu departaments. Pārvaldes nosaukums tika mainīts vairākkārt arī pēc Latvijas neatkarības atjaunošanas – Cietumu administrācija, Ieslodzījuma vietu departaments un Ieslodzījuma vietu pārvalde.

Misija, vīzija un vērtības

Misija:	• <i>Izpildām sodu, palīdzot likumpārkāpējiem kļūt par socializētiem pilsoņiem.</i>
Vīzija:	• <i>Laikmetīgi cietumi drošākai sabiedrībai.</i>
Vērtības:	• <i>Cilvēks, profesionalitāte, taisnīgums, humānisms, drošība, tiesiskums, mērķtiecīgums, atbildīgums.</i>

1. Pamatinformācija

1.1. Pārvaldes juridiskais statuss

Ieslodzījuma vietu pārvaldes likuma 2. pants noteic, ka Pārvalde ir Tieslietu ministrijas padotībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku apcietinājuma kā drošības līdzekļa un brīvības atņemšanas kā kriminālsoda izpildes jomā.

Pārvaldes darbību reglamentē:

- Valsts pārvaldes iekārtas likums (pieņemts Saeimā 2002. gada 6. jūnijā, stājās spēkā 2003. gada 1. janvārī, grozījumi: 2008. gada 12. jūnijā, 2009. gada 26. martā un 12. jūnijā, 2010. gada 13. maijā, 2015. gada 22. oktobrī un 2016. gada 5. maijā);
- Ieslodzījuma vietu pārvaldes likums (pieņemts Saeimā 2002. gada 31. oktobrī, stājās spēkā 2003. gada 1. janvārī; grozījumi: 2003. gada 29. maijā, 2004. gada 11. novembrī, 2006. gada 15. jūnijā, 2014. gada 17. decembrī un 2015. gada 28. maijā);
- Ministru kabineta 2005. gada 1. novembra noteikumi Nr. 827 "Ieslodzījuma vietu pārvaldes nolikums" (ar grozījumiem: Ministru kabineta 2006. gada 10. oktobra noteikumi Nr. 839 "Grozījums Ministru kabineta 2005. gada 1. novembra noteikumos Nr. 827 "Ieslodzījuma vietu pārvaldes nolikums"" un Ministru kabineta 2015. gada 6. oktobra noteikumi Nr. 570 "Grozījums Ministru kabineta 2005. gada 1. novembra noteikumos Nr. 827 "Ieslodzījuma vietu pārvaldes nolikums"").

1.2. Pārvaldes darbības mērķi, virzieni un īstenotā budžeta programma

Pārvaldes darbības mērķis ir likumības, taisnīguma un vienlīdzības apstākļos sodītas personas efektīva resocializēšana un atkārtotu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas skaita samazināšana.

Pārvaldes galvenie darbības virzieni:

- veikt ieslodzījuma vietu apsardzi;
- uzraudzīt un nodrošināt ieslodzītajām personām noteikto uzvedības normu un tiesību ievērošanu un pienākumu izpildi;
- nodrošināt normatīvajos aktos noteikto sadzīves apstākļu un komunālo pakalpojumu sniegšanu ieslodzītajiem;
- nodrošināt ieslodzīto medicīnisko aprūpi;
- organizēt ieslodzīto garīgās aprūpes, sociālās uzvedības korekcijas un sociālās rehabilitācijas pasākumus;
- nodrošināt personāla tiesību ievērošanu un pienākumu izpildi, tiesisko aizsardzību, darbības un sociālās garantijas;
- nodrošināt darbinieku profesionālās ievirzes un profesionālās pilnveides izglītību.

Pārvalde atbilstoši savai kompetencei:

- sadarbojas ar valsts un pašvaldību institūcijām, nevalstiskajām organizācijām, ārvalstu un starptautiskajām institūcijām;
- sniedz priekšlikumus Tieslietu ministrijai par nepieciešamajiem normatīvajiem aktiem un piedalās attiecīgo aktu projektu izstrādē;
- piedalās valsts institūciju un citu programmu projektu sagatavošanā;
- piedalās starptautisko līgumu projektu sagatavošanā;
- informē sabiedrību par Pārvaldes darbību.

Pārskata gadā Pārvalde realizēja budžeta apakšprogrammu 04.01.00 "Ieslodzījuma vietas", apakšprogrammu 04.02.00 "Ieslodzījuma vietu būvniecība", programmu 64.00.00 "Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana", programmu 70.00.00 "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana", programmu 71.00.00 "Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana" un programmu 99.00.00 "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums".

1.3. Pārskata gada galvenie pasākumi

Pārvalde 2016. gadā veica darbu saskaņā ar Pārvaldes priekšnieka 2015. gada 30. decembra rīkojumu Nr. 311 "Par Ieslodzījuma vietu pārvaldes centrālā aparāta 2016. gada darba plānu" apstiprināto Pārvaldes 2016. gada darba plānu (turpmāk – Plāns). Plāns nosaka arī Pārvaldes struktūrvienību pārskata gadā veicamos galvenos uzdevumus.

Lai nodrošinātu Ministru kabineta 2013. gada 27. decembra rīkojuma Nr. 675 "Par koncepciju par jaunu darba samaksas sistēmu Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm" izpildi, sakārtotu Pārvaldes amatu sarakstu atbilstoši veicamajām funkcijām, tajā skaitā atbalsta funkciju nodalīšanu no Pārvaldes pamatfunkcijas atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 13. decembra noteikumiem N. 810 "Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm amatu klasifikāciju", nodrošinātu efektīvu ieslodzīto resocializācijas procesu un izpildītu tieslietu ministra 2016. gada 15. septembra rīkojuma Nr. 1-1/322 "Par brīvības atņemšanas iestādes likvidēšanu" 1. punktu tika veiktas vairākas strukturālas izmaiņas, kā ietvaros kopumā Pārvaldes centrālajā aparātā un ieslodzījuma vietās tika veiktas 22 strukturālas izmaiņas, proti, samazinātas 230,75 amata vietas un ieviestas 224,25 amata vietas.

Lai nodrošinātu Pārvaldes un ieslodzījuma vietu normālu funkcionēšanu, tika veikti neatliekamie remontdarbi un iegādāti pamatlīdzekļi, tajā skaitā:

- Brasas cietumā:
 - ✓ veikti 2. korpusa jumta remontdarbi.
- Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem:
 - ✓ veikta kanalizācijas aku renovācija.
- Daugavgrīvas cietumā:
 - ✓ veikti cietuma Grīvas nodaļas 2. štāba jumta remontdarbi;
 - ✓ veikts cietuma Grīvas nodaļas satikšanās telpas remonts;
 - ✓ veikts cietuma Daugavpils nodaļas katlu mājas remonts;
 - ✓ veikta cietuma Daugavpils nodaļas kanalizācijas tīkla, siltumtrases un ūdensvada rekonstrukcijas projekta izstrāde.
- Ilģuciema cietumā:
 - ✓ veikta Izmeklēšanas nodaļas 1. korpusa 1. stāva renovācija;
 - ✓ veikts Izmeklēšanas nodaļas 1. korpusa 2. stāva karstā ūdens apgādes sistēmas remonts;
 - ✓ veikta ilglaicīgās satikšanās lokālās teritorijas norobežojošā nožogojuma atjaunošana;
 - ✓ veikts kluba remonts.
- Jelgavas cietumā:
 - ✓ veikts spēka elektrokabeļa remonts;

- ✓ veikti siltumtrases remontdarbi;
- ✓ veikts ēdnīcas un sporta zāles remonts.
- Jēkabpils cietumā:
 - ✓ veikts 7. vienības telpu remonts;
 - ✓ veikts ēku jumtu segumu remonts.
- Olaines cietumā (Latvijas Cietumu slimnīcā):
 - ✓ veikts sadzīves notekūdeņu bioloģiskās attīrīšanas stacijas remonts;
 - ✓ veikta ugunsdzēsības ūdensvada un virszemes hidrantu izbūve ar kupolu;
 - ✓ veikti ēdnīcas un mikrobioloģijas laboratorijas ēkas jumta remontdarbi;
 - ✓ veikti atklātās nodaļas sieviešu dzīvojamā korpusa un garāžas ēku jumtu remontdarbi;
 - ✓ veikta sanitāro mezglu norobežojumu pārbūve;
 - ✓ veikts slēgtās nodaļas korpusa kameru remonts;
 - ✓ veikta projekta *"Nožogojuma izbūve un tā aprīkošana ar inženiertehniskiem apsardzes līdzekļiem Olaines cietumā"* būvuzraudzība;
 - ✓ veikta tehniskā projekta *"Gāzes katlu mājas izbūve Olaines cietumā un tās pieslēgšana pie gāzes vada"* izstrāde.
- Rīgas Centrālcietumā:
 - ✓ veikta kameru izbūve personām ar funkcionāliem traucējumiem;
 - ✓ veikta 1. korpusa mācību klašu pārbūve ieslodzīto mācību procesa organizēšanai;
 - ✓ veikts 1. korpusa uzraugu posteņu remonts;
 - ✓ veikta 3. korpusa kameras pārbūve audzināšanas programmas *"Mirjama"* vajadzībām;
 - ✓ veikta jaunu kabeļu līnijas izbūve;
 - ✓ veikts pārtikas bloka telpu remonts;
 - ✓ veikta sporta zāles telpu renovācija;
 - ✓ veikta apsardzes trauksmes signalizācijas ierīkošana.
- Valmieras cietumā:
 - ✓ veikti Izmeklēšanas nodaļas rekonstrukcijas projektēšanas un būvniecības darbi, vājstrāvas tīklu projektēšanas un ierīkošanas darbi, un pastaigu laukumu projektēšana un izbūve.
- Visām ieslodzījuma vietām iegādāti informācijas kioski, datortehnika, virtuves iekārtas, mēbeles, invalīdu ratiņkrēsli utt.

2016. gada 14. decembrī tika svinīgi atklāta renovētā Valmieras cietuma Izmeklēšanas nodaļa. Izmeklēšanas nodaļas ēka jau sen neatbilda ekspluatācijas prasībām un bija kritiskā stāvoklī. Šis ir viens no nedaudziem objektiem, kuru izdevies renovēt pilnībā – no pagraba līdz jumtam. Tagad šī ēka atbilst visām prasībām un standartiem, ugunsdrošības noteikumiem, un tajā ir nodrošināta atbilstoša darba vide amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm (turpmāk – amatpersona) un darbiniekiem.

Vecumnieku cietuma likvidēšanas dēļ, 2016. gada beigās, pamatojoties uz Pārvaldes priekšnieka izdotajiem norīkojumiem, tika veikta pakāpeniska Vecumnieku cietuma notiesāto pārvietošana uz Olaines cietuma (Latvijas Cietumu slimnīcas) un Jēkabpils cietuma atklātā cietuma nodaļu. 2016. gada 29. decembrī Vecumnieku cietumā neviens notiesātais vairs neizcietā piespriesto brīvības atņemšanas sodu. 2016. gada 30. decembrī Pārvaldes bilancē

Tieslietu ministrijas valdījumā esošie likvidētā Vecumnieku cietuma valsts nekustamie īpašumi atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 20. decembra rīkojumam Nr. 776 *"Par valsts nekustamo īpašumu Vecumnieku pagastā, Vecumnieku novadā, nodošanu Vecumnieku novada pašvaldības īpašumā"* un 2016. gada 30. decembra aktam Nr. 1-7/2 *"Nekustamā īpašuma Vecumnieku novadā, Vecumnieku pagastā "Klīvi" nodošanas un pieņemšanas akts"* tika nodoti Vecumnieku novada pašvaldības īpašumā.

Pārvalde turpināja aktīvi līdzdarboties Tieslietu ministrijas darba grupā, kas veica jaunā cietuma projektēšanas darbus.

Atbilstoši Publisko iepirkumu likuma prasībām tika nodrošināts valsts līdzekļu efektīvs izlietojums, izvēloties saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu. Pārvaldē 2016. gadā tika izsludinātas 136 iepirkuma procedūras, tajā skaitā Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansētās programmas iepriekš noteiktā projekta *"Jaunas nodaļas izveide Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību"* (Nr. LV08/2) ietvaros izsludinātas 13 iepirkumu procedūras, Eiropas Komisijas programmas *"Krimināltiesības"* projekta *"Suicīda preventīvās sistēmas pilnveide ieslodzījuma vietās"* Nr. JUST/2013/JPEN/AG/4554 ietvaros izsludinātas septiņas iepirkumu procedūras, Eiropas Sociālā fonda projektu *"Bijušo ieslodzīto integrācija sabiedrībā un darba tirgū"* Nr. 9.1.2.0/16/I/001 un *"Resocializācijas sistēmas efektivitātes paaugstināšana"* Nr. 9.1.3.0/16/I/001 ietvaros izsludināta viena iepirkuma procedūra.

Pārskata periodā Pārvalde realizēja šādus Eiropas Savienības politikas instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētos projektus:

- Programmas *"Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana"* ietvaros:

- ✓ Eiropas Komisijas īpašās programmas *"Krimināltiesības"* ietvaros projekts *"Suicīda preventīvās sistēmas pilnveide ieslodzījuma vietās"* (Nr. JUST/2013/JPEN/AG/4554).

2016. gada 8. – 9. septembrī Rīgā notika projekta noslēguma konference. Izvērtējot ārvalstu praksi, Latvijas ieslodzīto suicidālas uzvedības prevencijas sistēmā tika iekļautas vairākas darbības jomas, kas vienlaikus tiek uzskatītas par izveidotās sistēmas aprobācijas kritērijiem. Tika izstrādāta un ieviesta vienota prakse ieslodzīto suicidālas uzvedības prevencijā, tajā skaitā ieslodzīto uzraudzības, drošības, medicīniskās aprūpes, resocializācijas jomā, suicidālas uzvedības riska noteikšana katram ieslodzītajam, atbilstošo resocializācijas pasākumu nodrošināšana ieslodzītajam ar tieksmi uz suicidālu uzvedību, Pārvaldes un tās struktūrvienību personāla profesionālā sagatavošana darbam ar ieslodzīto, kam ir tieksme uz suicidālu uzvedību. Konferencē ar darba pieredzi dalījās ieslodzījuma vietu pārstāvji no Čehijas, Slovēnijas, Rumānijas, Igaunijas un Lietuvas.

- Programmas *"Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana"* ietvaros:

- ✓ *"Jaunas nodaļas izveide Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību"* (Nr. LV08/2).

2016. gada 5. oktobrī tika atklāts Atkarīgo centrs, kas uzbūvēts, lai nodrošinātu narkotisko un psihotropo vielu atkarīgo personu pilnvērtīgu iesaistīšanu resocializācijas pasākumos. Līdz šim Latvijas ieslodzījuma vietās novecojušās infrastruktūras dēļ bija problemātiski atkarīgajiem ieslodzītajiem nodrošināt izolāciju no narkotiskajām un psihotropajām vielām un nodrošināt priekšnosacījumus resocializācijas darbam ar speciālajām mērķa grupām. Atkarīgo centrā vienlaikus paredzēts izvietot 200 no narkotiskajām un psihotropajām vielām atkarīgos ieslodzītos. Atkarīgo centra personāla lielāko daļu veido dienestā jaunpieņemtas amatpersonas, kuras aprobēs mūsdienīgas metodes darbā ar ieslodzītajiem, radot labās prakses piemērus visai Latvijas ieslodzījuma vietu sistēmai.

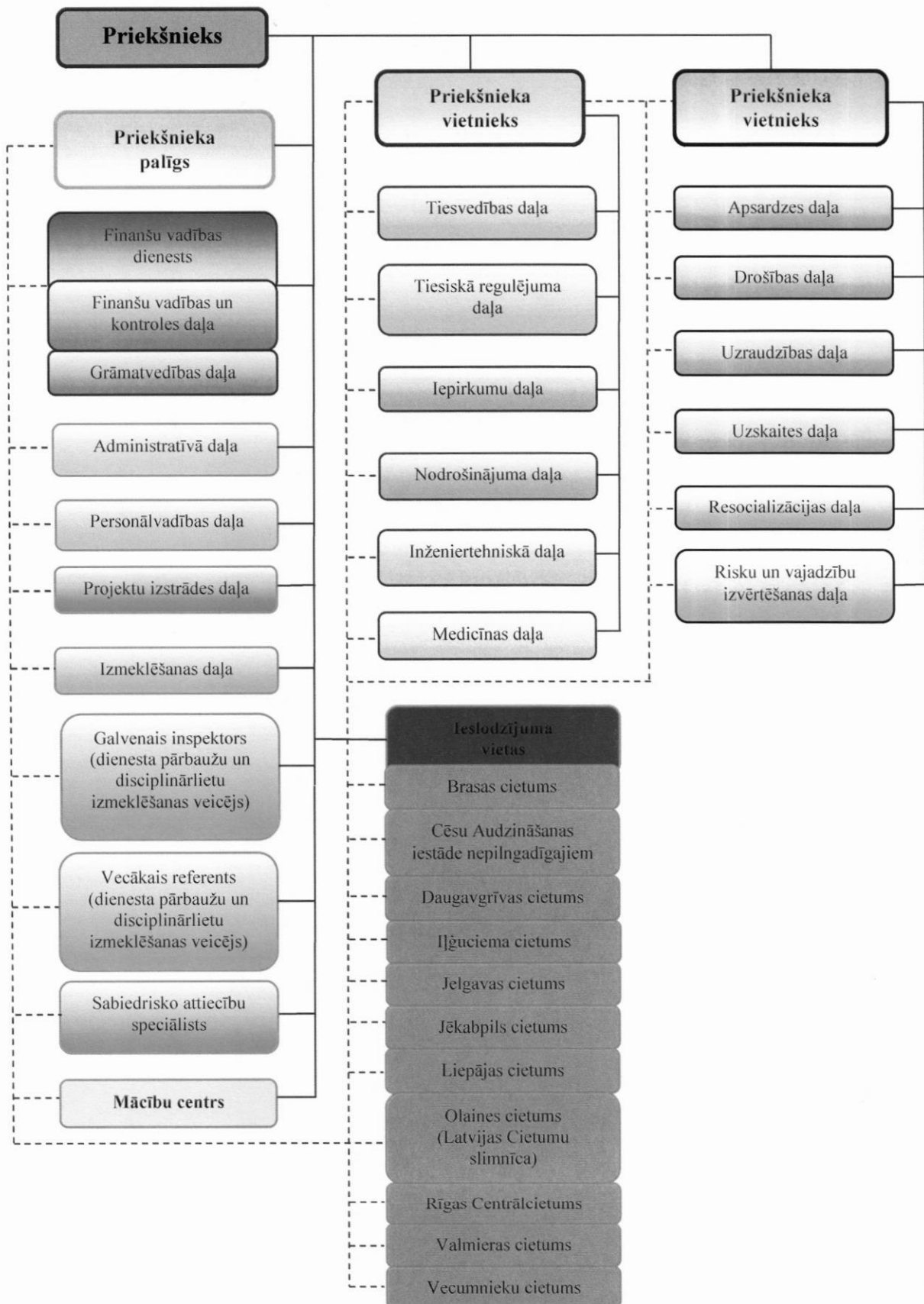
- Programmas *"Eiropas Sociālā fonda projektu īstenošana"* ietvaros:

- ✓ *"Paaugstināt resocializācijas sistēmas efektivitāti";*
- ✓ *"Palielināt bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū".*

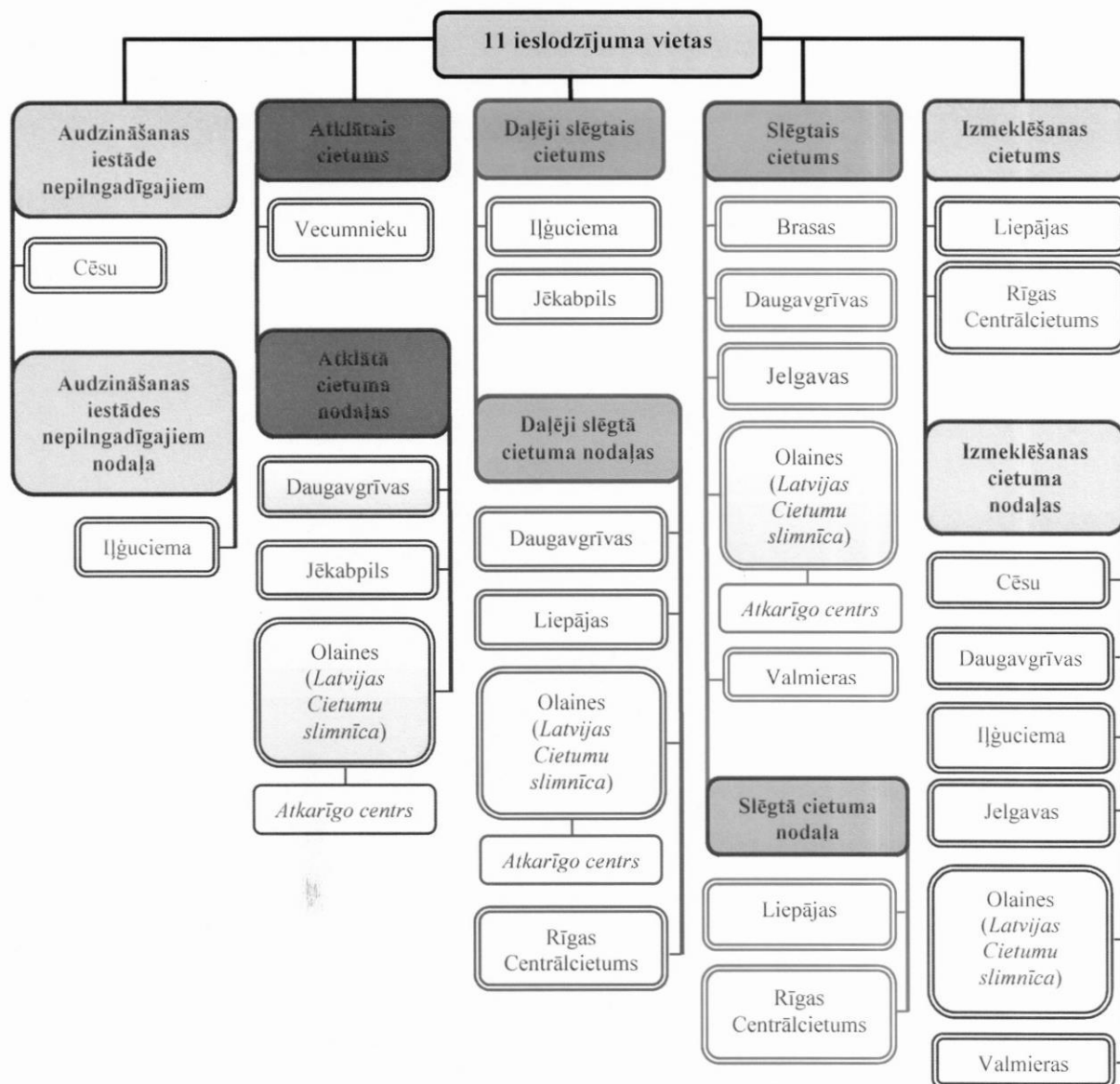
Pārvaldē tika veikts intensīvs darbs normatīvo aktu izstrādē, un Pārvaldes amatpersonas piedalījās vairākās Tieslietu ministrijas un Iekšlietu ministrijas izveidotajās darba grupās, kuras pastāvīgi strādā pie normatīvā regulējuma pilnveidošanas. Tā rezultātā Saeimā un Ministru kabinetā tika pieņemti normatīvie akti, kas palīdz nodrošināt likumīgu un cilvēktiesību principiem atbilstošu Pārvaldes darbību, proti:

- Saeimā tika pieņemti šādi likumu grozījumi:
 - ✓ 2016. gada 28. janvārī, 10. martā, 21. aprīlī un 15. decembrī – *Krimināllikumā;*
 - ✓ 2016. gada 18. februārī, 28. aprīlī un 9. jūnijā – *Latvijas Sodū izpildes kodeksā;*
 - ✓ 2016. gada 3. martā un 28. aprīlī – *Apcietinājumā turēšanas kārtības likumā;*
 - ✓ 2016. gada 28. aprīlī – likumā *"Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem";*
 - ✓ 2016. gada 15. septembrī un 23. novembrī – *Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā;*
 - ✓ 2016. gada 23. novembrī – *Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta gaitas likumā.*
- Ministru kabinetā tika pieņemti šādi noteikumi:
 - ✓ 2016. gada 26. janvārī – noteikumi Nr. 59 *"Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 10. jūlija noteikumos Nr. 487 "Kārtība, kādā komersanti tiek iesaistīti ar brīvības atņemšanu notiesāto nodarbinātības organizēšanā";"*
 - ✓ 2016. gada 26. aprīlī – noteikumi Nr. 253 *"Noteikumi par apcietinātās vai notiesātās personas bērna apgādi ieslodzījuma vietā";*
 - ✓ 2016. gada 26. jūlijā – noteikumi Nr. 491 *"Tehniskās prasības brīvības atņemšanas iestāžu un izmeklēšanas cietumu būvniecībai";*
 - ✓ 2016. gada 30. augustā – noteikumi Nr. 583 *"Grozījumi Ministru kabineta 2013. gada 3. septembra noteikumos Nr. 739 "Ieslodzījuma vietu pārvaldes maksas pakalpojumu cenrādīs";"*
 - ✓ 2016. gada 20. septembrī – noteikumi Nr. 619 *"Grozījumi Ministru kabineta 2008. gada 19. maija noteikumos Nr. 338 "Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm dienesta apliecības un žetona paraugu un dienesta apliecības un žetona izsniegšanas un nodošanas kārtību";"*
 - ✓ 2016. gada 13. decembrī – noteikumi Nr. 806 *"Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm mēnešalgu un speciālo piemaksu noteikšanas kārtību un to apmēru";*
 - ✓ 2016. gada 13. decembrī – noteikumi Nr. 810 *"Noteikumi par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm amatu klasifikāciju";*
 - ✓ 2016. gada 20. decembrī – noteikumi Nr. 845 *"Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālajām dienesta pakāpēm darbības un tās rezultātu novērtēšanas kārtība".*

1.4. Pārvaldes struktūra

1.5. Ieslodzījuma vietas un to veidi

2. Pārvaldes finanšu resursi un darbības rezultāti Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

(euro)

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	2015. gada budžeta izpilde	2016. gads	
			plāns	budžeta izpilde
1.	Resursi izdevumu segšanai, to skaitā:	44 482 703	59 158 186	58 621 653
1.1.	dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	43 827 130	58 410 429	58 072 652
1.2.	ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	627 606	711 436	542 579
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība iestādes ieņēmumos	22 898	29 394	0
1.4.	valsts budžeta transferti	5 069	6 927	6 422
2.	Izdevumi kopā, tai skaitā:	44 335 491	59 313 235	58 767 271
2.1.	uzturēšanas izdevumi	40 167 279	53 876 584	53 330 620
2.2.	kapitālie izdevumi	4 168 212	5 436 651	5 436 651

2016. gadā Pārvaldes plānotie izdevumi bija 59 313 235 euro, no tiem 47 675 109 euro – 04.01.00 apakšprogrammai "Ieslodzījuma vietas" (tajā skaitā 711 436 euro – ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi), 13 521 euro – 04.02.00 apakšprogrammai "Ieslodzījuma vietu būvniecība", 6 927 euro – 64.00.00 programmai "Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana", 76 400 euro – 70.00.00 programmai "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana", 4 639 817 euro – 71.00.00 programmai "Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana", 6 901 461 euro – 99.00.00 programmai "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums".

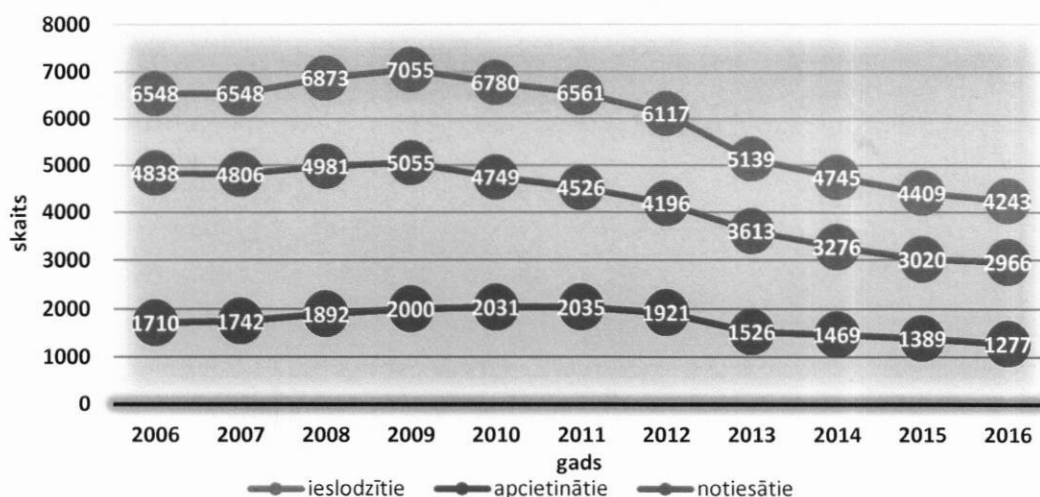
Izdevumi par vienu ieslodzīto dienā bija 29,85 euro un pārsniedza plānoto radītāju par 2,43 euro jeb par 8,9%.

04.00.00 programmas "Kriminālsodu izpilde" 04.01.00 apakšprogrammas "Ieslodzījuma vietas" izdevumu struktūra

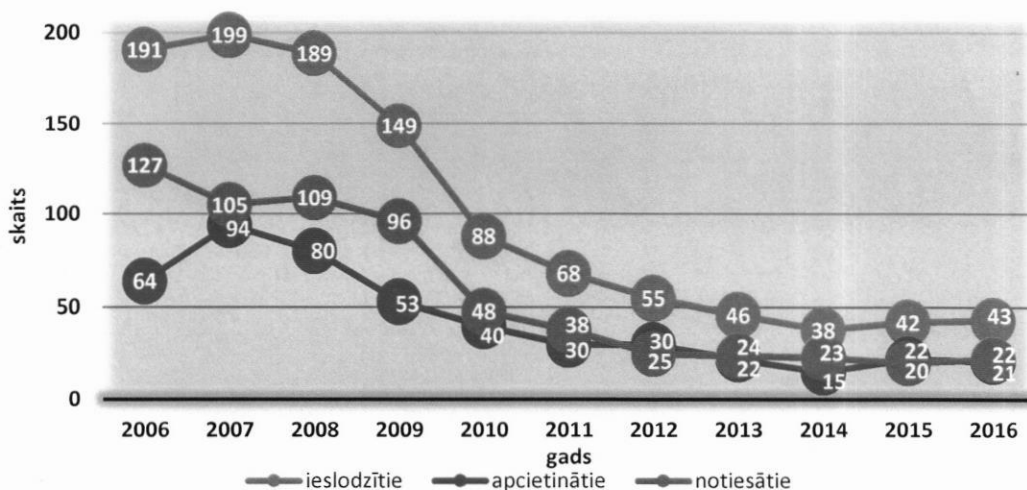
Rādītāji	2015. gads (tūkst. euro)	2016. gads (tūkst. euro)	2016. gada finansējuma izmaiņas salīdzinot ar 2015. gadu	
			tūkst. euro	%
Atlīdzība	30 597,0	36 339,1	5 742,1	18,77
Preces un pakalpojumi	9 177,1	9 039,4	- 137,7	- 1,50
Sociālie pabalsti	23,1	27,2	4,1	17,75
Starptautiskā sadarbība	3,5	3,5	0,0	0,00
Kapitālie izdevumi	1 209,9	2 096,1	886,2	73,25
Izdevumi kopā	41 010,6	47 505,3	6 494,7	15,84

2.2. Darbības rezultāti

Ieslodzīto kopskaits 2016. gada 31. decembrī

Nepilngadīgo ieslodzīto kopskaits 2016. gada 31. decembrī

Kopējais ieslodzīto vietu maksimālais skaits visās ieslodzījuma vietās bija 5 924, tajā skaitā izmeklēšanas cietuma nodaļās – 1 570, slēgtajos cietumos un slēgtā cietuma nodaļās – 2 712, daļēji slēgtajos cietumos un daļēji slēgtā cietuma nodaļās – 984, atklātā cietumā un atklātā cietuma nodaļās – 155, Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem un Audzināšanas iestādes nepilngadīgajiem nodaļā – 134, Latvijas Cietumu slimnīcā – 169 un Atkarīgo centrā – 200.

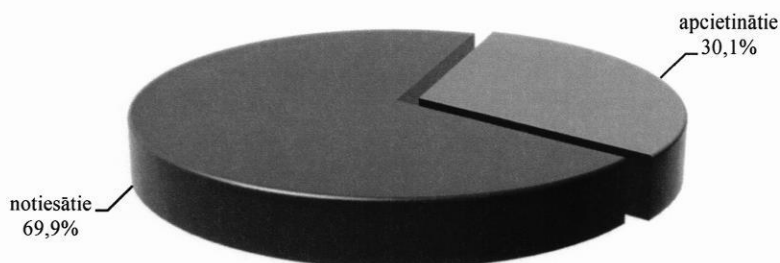
2016. gada 31. decembrī ieslodzījuma vietās atradās 4 243 ieslodzītie: apcietinātie – 1 277, notiesātie – 2 966. No kopējā ieslodzīto skaita ieslodzījuma vietās atradās 348 sievietes (apcietinātās – 64, notiesātās – 284), 43 nepilngadīgie (apcietinātie – 21, notiesātie – 22) un 64 ieslodzītie, kuri sodīti ar brīvības atņemšanu uz visu mūžu (mūža ieslodzījums) (apcietinātie – deviņi, notiesātie – 55). Salīdzinot ar 2015. gadu, pārskata gadā ieslodzīto skaits samazinājās vidēji par 212 ieslodzītajiem. Faktiski pārskata gadā vidējais ieslodzīto skaits bija 4 298, to skaitā notiesātie – 2 969 un apcietinātie – 1 329.

Pārskata gadā ieslodzījuma vietās ievietoti 4 840 notiesātie, bet 2 436 notiesātie dažādu iemeslu dēļ tika atbrīvoti. No citām valstīm pārņemti 60 notiesātie noteiktā brīvības atņemšanas soda izciešanai Latvijas Republikā. Savukārt četri notiesātie nodoti ārvalstīs noteiktā brīvības atņemšanas soda izciešanai.

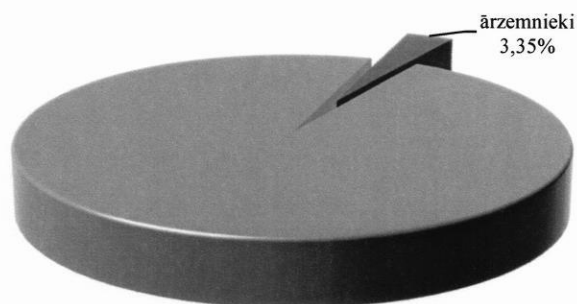
Izmeklēšanas cietumos gada laikā uzņemti 8 792 apcietinātie, bet 8 904 apcietinātie drošības līdzekļa maiņas dēļ ar pirmstiesas izmeklēšanas iestādes lēmumu par kriminālprocesa izbeigšanu vai citu iemeslu dēļ atbrīvoti no izmeklēšanas cietuma vai tā nodaļas.

Gada laikā vidēji 95% ieslodzīto no kopējā ieslodzīto skaita tika izvietoti kamerās vai kopmītņu tipa dzīvojamās telpās, kurās dzīvojamās platības norma ir ne mazāka par četriem kvadrātmetriem vienam ieslodzītajam.

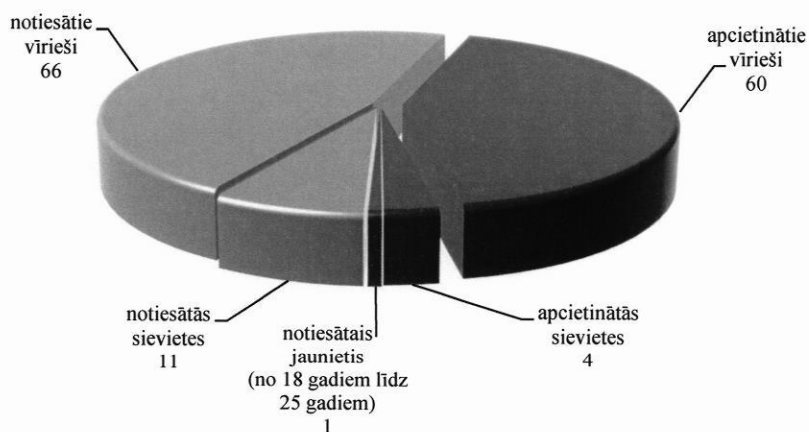
Ieslodzīto īpatsvars

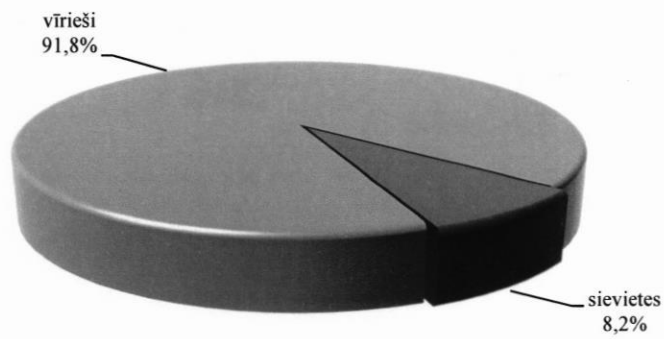
Ārzemnieku īpatsvars no kopējā ieslodzīto skaita

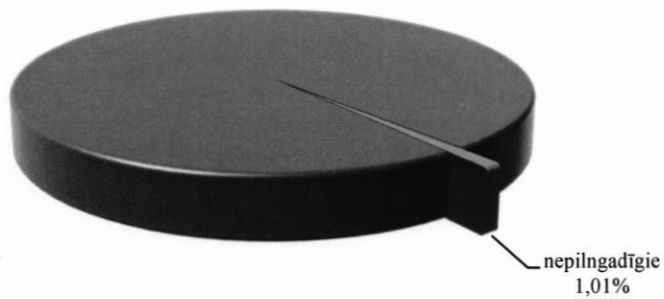
Notiesāto un apcietināto ārzemnieku skaits

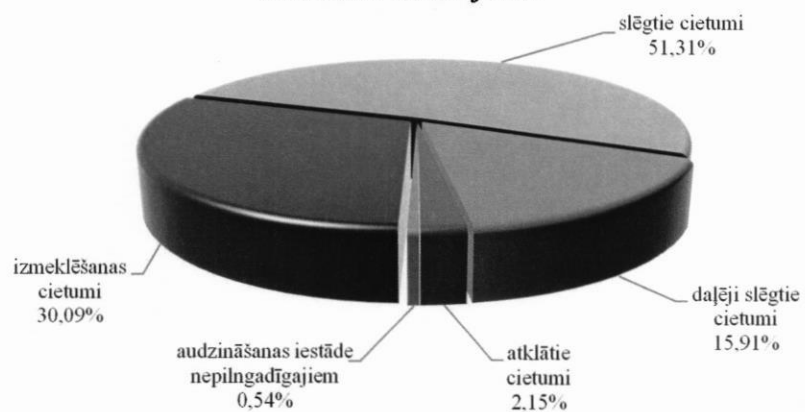
Ieslodzīto vīriešu un sieviešu īpatsvars

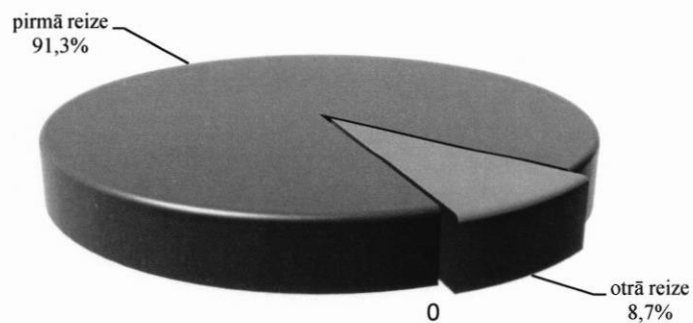
Nepilngadīgo ieslodzīto īpatsvars

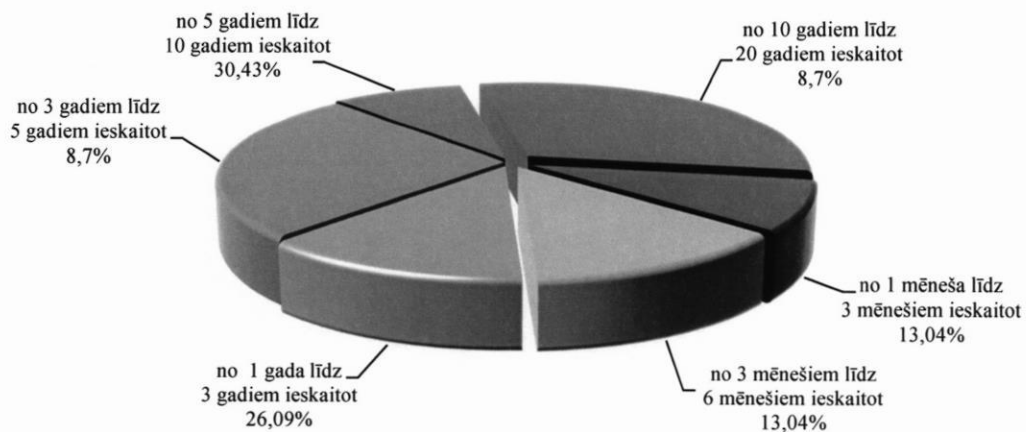
Ieslodzīto izvietojums

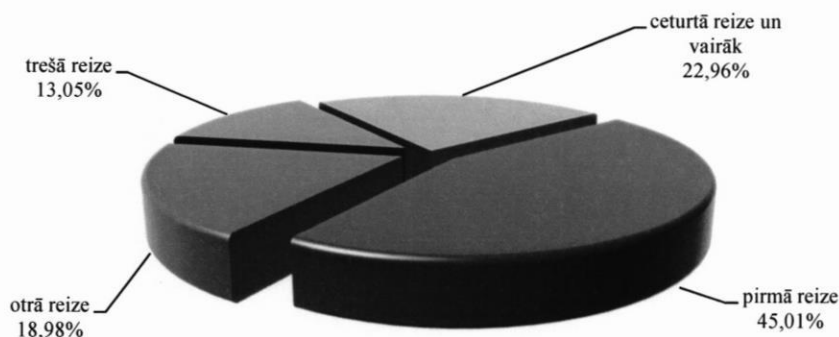
Nepilngadīgo notiesāto sadalījums atbilstoši soda izciešanas reīžu skaitam

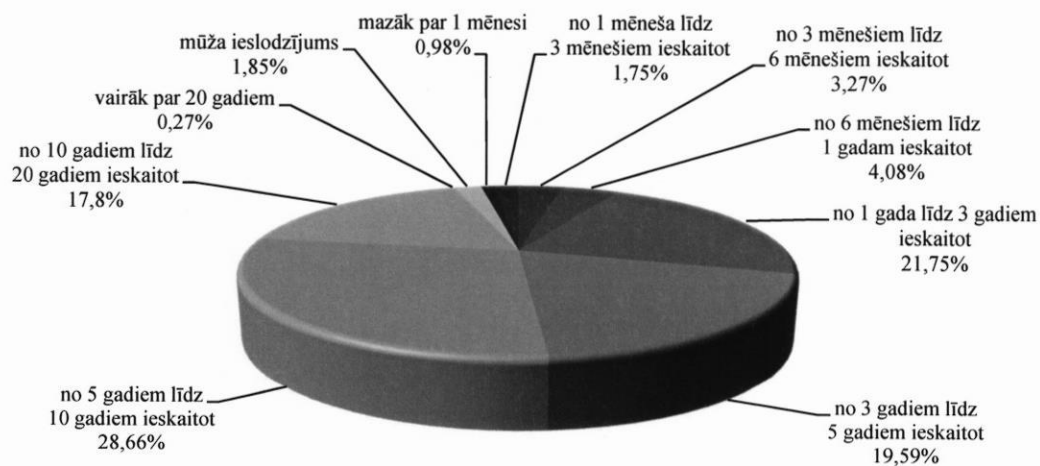
***Nepilngadīgo notiesāto skaita sadalījums atbilstoši piesprietā
brīvības atņemšanas soda termiņa ilgumam***

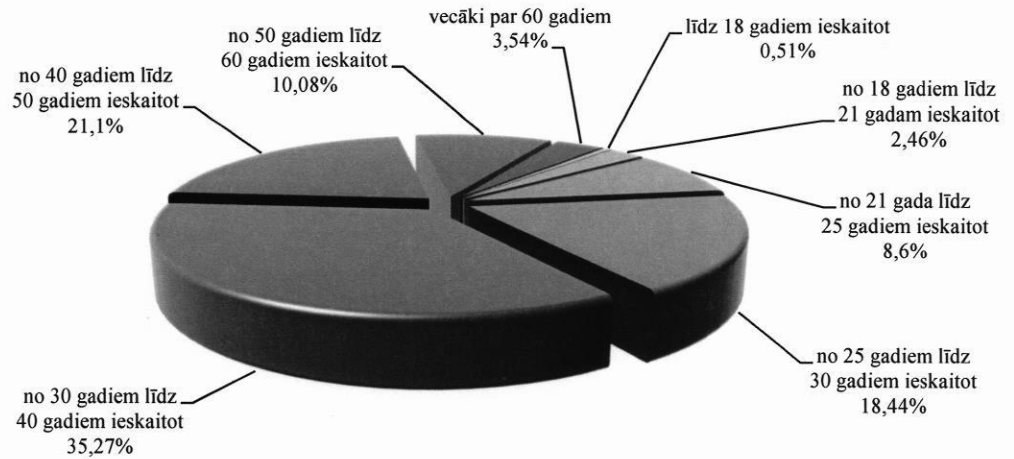
Notiesāto sadalījums atbilstoši soda izciešanas reižu skaitam

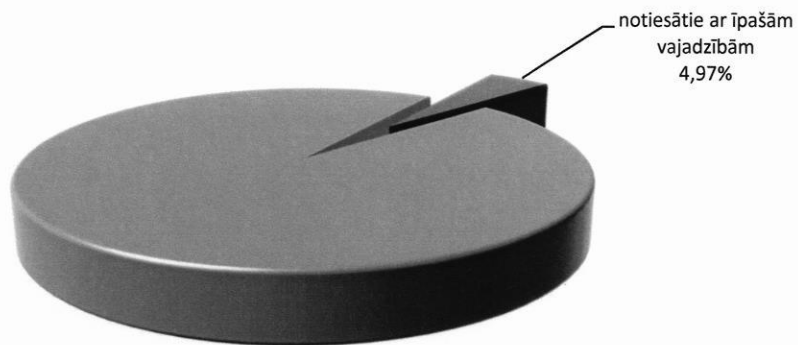
***Notiesāto sadalījums atbilstoši piesprietā
brīvības atņemšanas soda termiņa ilgumam***

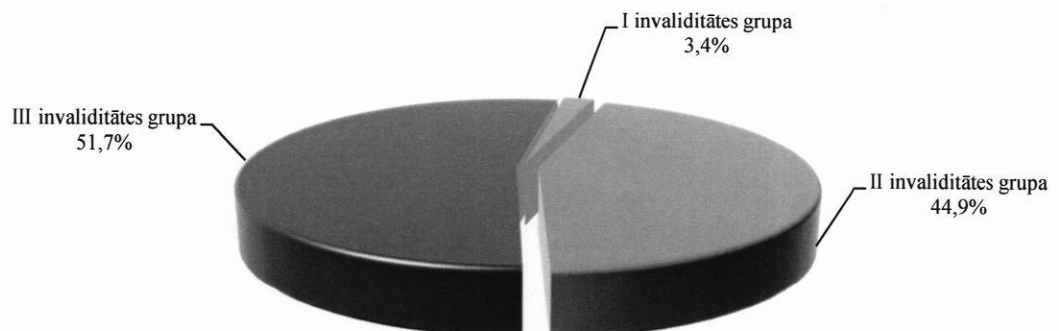
Notiesāto sadalījums atbilstoši vecumam

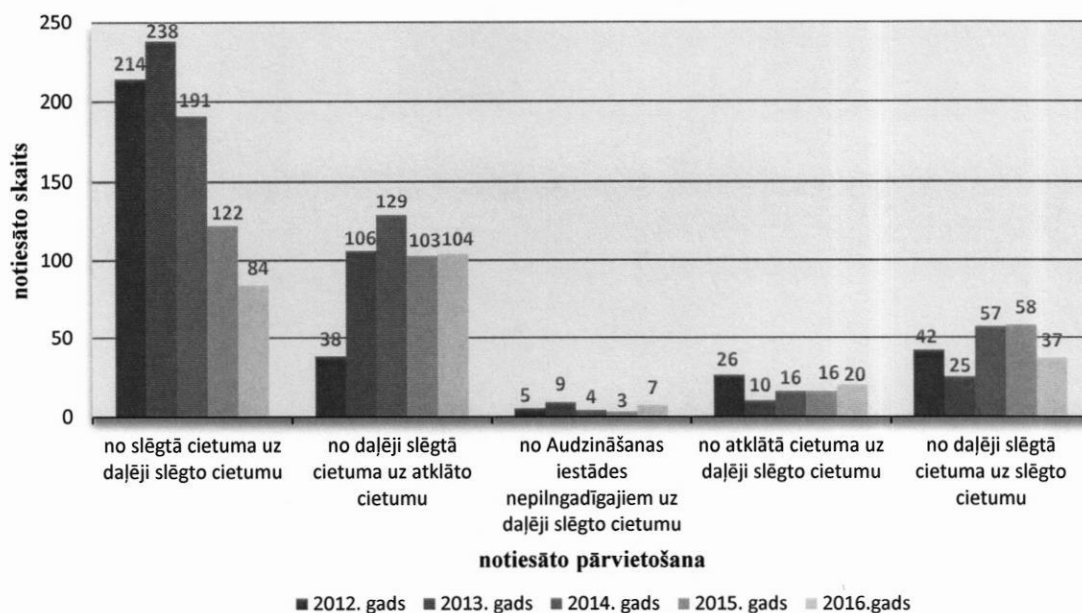
Notiesāto ar īpašām vajadzībām īpatsvars no kopējā notiesāto skaita

Notiesāto ar īpašām vajadzībām iedalījums atbilstoši invaliditātes grupai

Notiesāto pārvietošana atbilstoši soda progresīvajai izpildei

Priekšzīmīgas uzvedības un režīma prasību ievērošanas dēļ 476 notiesātajiem 977 reizes sniegta iespēja īslaicīgi atstāt ieslodzījuma vietas teritoriju.

Ieslodzījuma vietu drošība. 2016. gadā ieslodzījuma vietas nav pieļāvušas ārkārtējas situācijas un nevienu gadījumu, kad ieslodzītie ir atteikušies pildīt ieslodzījuma vietu administrācijas likumīgās prasības. Tomēr bija divu notiesāto bēgšanas gadījumi.

Gada laikā ieslodzījuma vietās 73% no kopējā notiesāto skaita bija notiesātie, kuri notiesāti par smagiem un sevišķi smagiem noziegumiem un kuri izcieta sodu slēgtajos cietumos. 1 163 ieslodzītie tika uzskatīti par īpaši bīstamiem un atradās īpašā uzraudzībā. Tāpat ieslodzījuma vietās uzturējās 146 ieslodzītie ar noslieci uz bēgšanu, 119 – ar noslieci uzbrukt ieslodzījuma vietas personālam un 324 – ar noslieci uz pašnāvību. Ieslodzījuma vietu drošības, uzraudzības un apsardzes daļām savstarpēji sadarbojoties novērsti 42 noziedzīgo nodarījumu mēģinājumu gadījumi, to skaitā viens bēgšanas mēģinājums un 15 miesas bojājumu nodarīšanas mēģinājuma gadījumi.

Ieslodzītie, kuri atkarīgi no narkotiskajām vielām vai saistīti ar to izplatīšanu izmantoja visdažādākās iespējas un veidus, lai iegūtu savu vajadzību apmierināšanai nepieciešamās vielas. 2016. gadā pozitīvs narkotisko un psihotropo vielu ātrās noteikšanas testa rezultāts tika konstatēts 98 gadījumos. Tāpat ieslodzījuma vietās tika konstatēti 168 gadījumi, kas saistīti ar narkotisko un psihotropo vielu nodošanas mēģinājumiem ieslodzītajiem piensumos vai sūtījumos.

Pārskata periodā reģistrēti četri ieslodzīto uzbrukuma gadījumi ieslodzījuma vietu personālam. Drošības nodrošināšanai, apsargājot ieslodzītos ārstniecības iestādēs ārpus ieslodzījuma vietām, 193 reizes pielietots fizisks spēks, speciālie cīņas paņēmieni un speciālie līdzekļi, tajā skaitā:

- fizisks spēks – 26 reizes;
- speciālie cīņas paņēmieni – trīs reizes;
- roku dzelži – 160 reizes;
- gumijas steks – četras reizes.

2016. gadā Pārvaldes lietvedībā atradās 211 kriminālprocesi, no tiem: Brasas cietumā – 22, Daugavgrīvas cietumā – 39, Jelgavas cietumā – 37, Jēkabpils cietumā – četri, Liepājas cietumā – 11, Ilūciema cietumā – trīs, Olaines cietumā (Latvijas Cietuma slimnīcā) – 13, Rīgas Centrālcietumā – 61, Valmieras cietumā – 20 un Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem – viens. Minētie kriminālprocesi uzsākti atbilstoši piederībai pie noziedzīga nodarījuma grupas objekta saskaņā ar Krimināllikuma XIII, XVI, XVIII, XX, XXII un XXIII nodaļas pantiem, proti:

- saskaņā ar Krimināllikuma XIII nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret personas veselību) – 36 kriminālprocesi;
- saskaņā ar Krimināllikuma XVI nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret tikumību un dzimumneaizskaramību) – viens kriminālprocess;
- saskaņā ar Krimināllikuma XVIII nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret īpašumu) – pieci kriminālprocesi;
- saskaņā ar Krimināllikuma XX nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību) – 153 kriminālprocesi;
- saskaņā ar Krimināllikuma XXII nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret pārvaldības kārtību) – seši kriminālprocesi;
- saskaņā ar Krimināllikuma XXIII nodaļas pantiem (noziedzīgi nodarījumi pret jurisdikciju) – 10 kriminālprocesi.

Pārskata gadā ieslodzījuma vietās uzsākti seši kriminālprocesi, kas saistīti ar ieslodzīto nāves faktu, no tiem:

- viens kriminālprocess uzsākts par nāvi, kas ir iestājusies slimības rezultātā;
- viens kriminālprocess uzsākts par nāvi, kas ir iestājusies narkotisko vielu pārdozēšanas rezultātā;
- viens kriminālprocess uzsākts par nāvi, kas ir iestājusies miesas bojājumu rezultātā;
- trīs kriminālprocesi uzsākti par nāvi, kas ir iestājusies suicīda rezultātā.

Līdz pārskata gada augstam ieslodzījuma vietās turpinājās ieslodzīto suicīda preventīvās sistēmas aprobācija, kas izveidota Eiropas Komisijas programmas "*Krimināltiesības*" projekta "*Suicīda preventīvās sistēmas pilnveide ieslodzījuma vietās*" Nr.JUST/2013/JPEN/AG/4554 ietvaros.

Tāpat no minētajiem kriminālprocešiem ieslodzījuma vietās trīs kriminālprocesi uzsākti saskaņā ar Krimināllikuma 312. pantu (izvairīšanās no soda izciešanas), divi kriminālprocesi – saskaņā ar Krimināllikuma 310. pantu (bēgšana no īslaicīgās aizturēšanas un ieslodzījuma vietas) un divi kriminālprocesi – saskaņā ar Krimināllikuma 269. pantu (uzbrukums varas pārstāvim un citai valsts amatpersonai).

Ieslodzījuma vietās no nelegālās aprites tika atsavināti šādi aizliegtie priekšmeti un vielas:

- 1 684,7753 g narkotisko un psihotropo vielu;
- 1 194 tabletes, kas satur narkotiskās un psihotropās vielas;
- 2 247,74 l alkoholisko dzērienu un to surogātu;
- 2 616 mobilo tālruņu, 1 031 mobilo tālruņu sastāvdaļu un 2 167 SIM karšu;
- 207 medicīnas šļirču un 215 medicīnisko šļirču adatu;
- 2 504 pašizgatavoto griežamo un duramo priekšmetu.

2016. gadā Pārvaldes amatpersonas pastāvīgi veica ieslodzījuma vietu pēkšņās pārbaudes apsardzes, uzraudzības un drošības darba jomā un diennakts notikumu analīzi katrā ieslodzījuma

vietā. Pēc pārbaudēm tika noformētas izziņas, kas iesniegtas Pārvaldes vadībai un arī nosūtītas ieslodzījuma vietu vadībai, lai veiktu pasākumus trūkumu novēršanai. Ņemot vērā pārbažu laikā konstatēto, tika sniegta praktiska un metodiska palīdzība ieslodzījuma vietām darba organizācijas jautājumos un izstrādāti priekšlikumi apsardzes funkciju uzlabošanai.

Nolūkā novērst un atklāt noziedzīgos nodarījumus ieslodzījuma vietās turpinājās tieša sadarbība ar Valsts policiju, Specializēto vairāku nozaru prokuratūru, reģionālajām prokuratūrām un Iekšlietu ministrijas Iekšējās drošības biroju. Ņemot vērā situāciju Eiropas Savienībā un saskatot nākotnē riskus par iespējamu ieslodzīto radikalizāciju, Pārvalde pastāvīgi veica attiecīgu sadarbību ar valsts drošības iestādēm, veicot saņemtās informācijas analīzi un risku izvērtēšanu. Gada laikā sadarbībā ar Valsts policiju, Valsts probācijas dienestu, Valsts robežsardzi un Drošības policiju atsevišķas Pārvaldes amatpersonas apmācītas radikalizēšanās risku atpazīšanai un darbam ar ieslodzītajiem, kuri atbalsta radikālus uzskatus vai ir saistīti ar terorismu.

Ieslodzīto disciplinārā prakse. Ieslodzītie gada laikā izdarīja 7 336 režīma pārkāpumus. Par izdarītajiem režīma pārkāpumiem ieslodzītajiem tika piemēroti 4 912 disciplinārie sodi, to skaitā:

- izteikts brīdinājums – 979;
- izteikts rājiens – 1 293;
- aizliegts uz laiku līdz vienam mēnesim pirkt pārtikas produktus un tabakas izstrādājumus ieslodzījuma vietas veikalā – 936;
- aizliegta kārtējā telefonsaruna – 220;
- aizliegta kārtējā satikšanās – 342;
- ievietošana soda vai disciplinārajā izolatorā – 1 129;
- aizliegts izmantot personīgo televizoru vai radiouztvērēju – 13.

No piemēroto disciplinārsodu kopējā skaita 121 disciplinārsods piemērots nepilngadīgajiem ieslodzītajiem, to skaitā:

- izteikts brīdinājums – 10;
- izteikts rājiens – 19;
- aizliegts uz laiku līdz vienam mēnesim pirkt pārtikas produktus ieslodzījuma vietas veikalā – 35;
- ievietošana disciplinārajā izolatorā – 57.

Pamudinājumu piešķiršana ieslodzītajiem. Par labu uzvedību un godīgu attieksmi pret darbu un mācībām gada laikā ieslodzītajiem tika piemēroti 3 305 pamudinājumi, to skaitā:

- izteikta pateicība – 1 366;
- atļauts notiesātajiem izmantot papildus līdz sešām telefonsarunām gadā – 229;
- apcietinātajiem piešķirts papildu laiks telefonsarunām – 55;
- notiesātajiem piešķirta papildu īslaicīgā vai ilgstošā satikšanās, bet ne vairāk kā sešas papildu satikšanās gadā – 1 039;
- apcietinātajiem piešķirta papildu tikšanās ar radniekiem vai citām personām izmeklēšanas cietuma administrācijas pārstāvja klātbūtnē – 197;
- audzināšanas iestādes nepilngadīgajiem atļauts atstāt iestādi vecāku vai iestādes darbinieku pavadībā uz laiku līdz astoņām stundām – 56;

- notiesātajiem nepilngadīgajiem ar audzināšanas iestādes nepilngadīgajiem priekšnieka atļauju īslaicīgi atstāt audzināšanas iestādes nepilngadīgajiem teritoriju līdz piecām diennaktīm gadā – trīs;
- atzīt notiesāto par atbilstošu Latvijas Sodų izpildes kodeksa 50.³ panta ceturtajā daļā minētajiem nosacījumiem pirms tajā noteiktā termiņa beigām – 102;
- atklātajos cietumos – ar brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka atļauju vienu reizi mēnesī atļauts izbraukt ārpus cietuma teritorijas uz laiku līdz divām diennaktīm – 201;
- notiesātajiem ar brīvības atņemšanas iestādes priekšnieka atļauju īslaicīgi atstāt brīvības atņemšanas iestādes teritoriju līdz trim diennaktīm gadā – 57.

No piemēroto pamudinājumu kopējā skaita 46 pamudinājumi piemēroti nepilngadīgajiem, to skaitā:

- izteikta pateicība – 11;
- atļauts notiesātajiem izmantot papildu telefonsarunas – trīs;
- notiesātajiem piešķirta papildu īslaicīgā vai ilgstošā satikšanās, bet ne vairāk kā sešas papildu satikšanās gadā – pieci;
- apcietinātajiem piešķirta papildu tikšanās ar radniekiem vai citām personām audzināšanas iestādēs nepilngadīgajiem izmeklēšanas cietuma nodaļas administrācijas pārstāvja klātbūtnē – viens;
- audzināšanas iestādēs nepilngadīgajiem atļauts atstāt audzināšanas iestādi vecāku vai iestādes darbinieku pavadībā uz laiku līdz astoņām stundām – 14;
- apcietinātajiem piešķirts papildu laiks telefonsarunām – 12.

No 2016. gada 1. augusta, lai veicinātu sociāli lietderīgu saikņu saglabāšanu un atjaunošanu nepilngadīgajiem notiesātajiem, notiesātajiem ārvalsts pilsoņiem vai notiesātajiem, kuriem pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijā, un nodrošinātu cilvēktiesību samērīgu ievērošanu nepilngadīgajiem apcietinātajiem, apcietinātajiem ārvalsts pilsoņiem vai apcietinātajiem, kuriem pastāvīgā dzīvesvieta nav Latvijā, tika īstenots pilotprojekts, ar kuru ieslodzījuma vietās esošajiem ieslodzītajiem papildus Latvijas Sodų izpildes kodeksā un Apcietinājuma turēšanas kārtības likumā noteiktajām tiesībām nodrošināta iespēja sazināties ar radniekiem un citām personām, izmantojot programmatūras "Skype" videozvana iespēju.

Ieslodzīto izglītība. Pārskata gadā ieslodzītie piedalījās vispārējās izglītības, profesionālās un neformālās izglītības aktivitātēs, kas tika īstenotas deviņās ieslodzījuma vietās.

Kopumā ieslodzījuma vietās 2016. gadā izglītības programmās vidēji tika iesaistīti 1 978 ieslodzītie (1 600 notiesātie un 378 apcietinātie) jeb 46% no vidējā ieslodzīto kopējā skaita, bet 2016. gada 31. decembrī – 2 013 ieslodzītie, kas ir 47,4% no kopējā ieslodzīto skaita, no tiem:

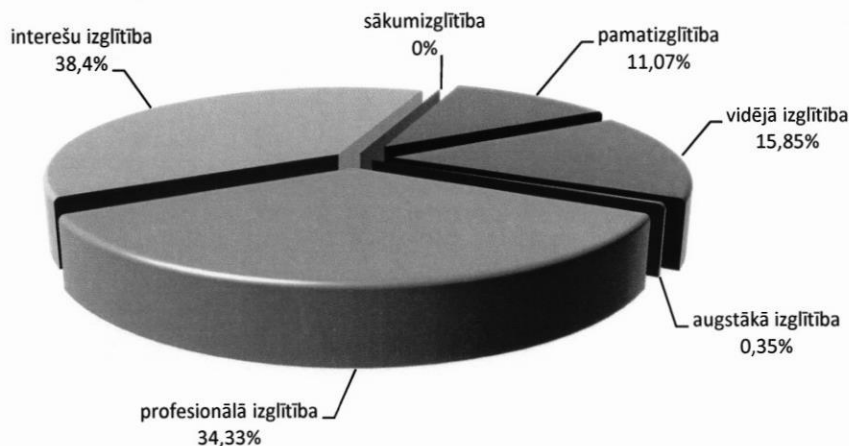
- formālās izglītības programmās piedalījās 1 240 ieslodzītie jeb 62,7% no kopējā izglītojamo ieslodzīto skaita vai 29,2% no kopējā ieslodzīto skaita:
 - ✓ vispārējās izglītības programmās – 542 ieslodzītie;
 - ✓ profesionālās izglītības programmās – 691 ieslodzītie;
 - ✓ augstākās izglītības programmās – septiņi ieslodzītie.
- neformālās izglītības pasākumos – 773 ieslodzītie jeb 38,4% no izglītojamo ieslodzīto kopējā skaita vai 18,2% no kopējā ieslodzīto skaita.

Saskaņā ar 2016. gada 31. decembra datiem izglītības programmās tika iesaistīti:

- 1 425 pilngadīgie ieslodzītie;

- 487 ieslodzītie jaunieši;
- 93 nepilngadīgie ieslodzītie (*nav iespējams precīzi aprēķināt izglītības programmās iesaistīto nepilngadīgo ieslodzīto īpatsvaru, jo nepilngadīgo ieslodzīto izglītojamo skaits ir lielāks nekā nepilngadīgo ieslodzīto skaits 2016. gada 31. decembrī. Tas nozīmē, ka viens nepilngadīgais ieslodzītais tika iesaistīts gan vispārējās, gan interešu izglītības programmās*).

Izglītības programmās iesaistīto ieslodzīto īpatsvars no kopējā izglītojamo ieslodzīto skaita

Saskaņā ar Izglītības likuma 4. panta nosacījumu Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem un Ilģuciema cietaimā pamatizglītības programmās tika iesaistīti visi nepilngadīgie ieslodzītie. 2016./2017. mācību gadā Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem tika īstenotas arī četras speciālās izglītības programmas. Nepilngadīgajiem ir iespējams iegūt arī vidējo izglītību.

Ieslodzījuma vietās vispārējās izglītības programmas īstenoja pašvaldību izglītības iestādes un Cēsu 2. vakara (maiņu) vidusskola. Ieslodzījuma vietu sadarbību ar izglītības iestādēm noteica noslēgtie sadarbības līgumi.

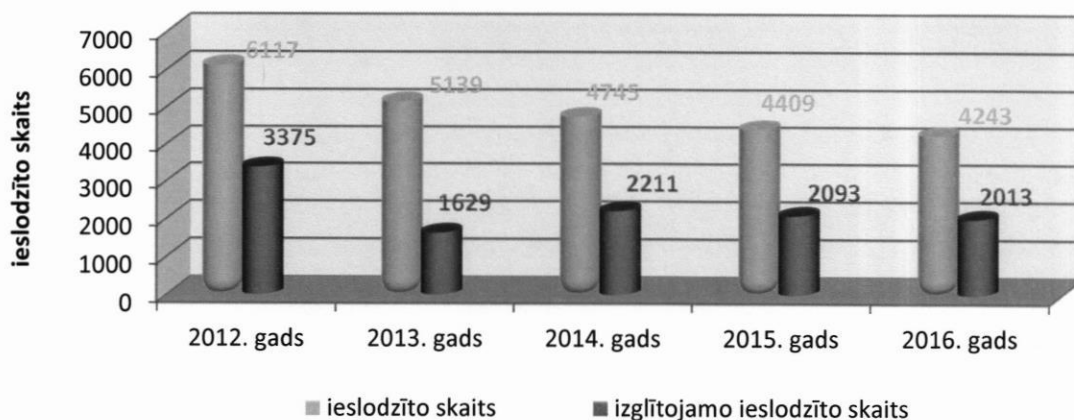
Ieslodzījuma vietu sadarbība ar izglītības iestādēm

<i>Ieslodzījuma vieta</i>	<i>Izglītības iestāde</i>
Brasas cietaims	Rīgas 9. vakara (maiņu) vidusskola Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola Jelgavas Tehnikums
Cēsu Audzināšanas iestāde nepilngadīgajiem	Cēsu 2. vakara (maiņu) vidusskola
Daugavgrīvas cietaims	Daugavpils 17. vidusskola Daugavpils profesionālās izglītības kompetences centrs "Daugavpils Būvniecības tehnikums" Daugavpils profesionālās izglītības kompetences centrs "Daugavpils tehnikums" Daugavpils Tirdzniecības profesionālā vidusskola
Ilģuciema cietaims	Rīgas 14. vakara (maiņu) vidusskola Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola Jelgavas Tehnikums
Jelgavas cietaims	Jelgavas Vakara (maiņu) vidusskola Jelgavas Tehnikums Jelgavas Amatu vidusskola
Jēkabpils cietaims	Jēkabpils vakara (maiņu) vidusskola Aizkraukles Profesionālā vidusskola
Liepājas cietaims	Liepājas vakara (maiņu) vidusskola Jelgavas Tehnikums

Rīgas Centrālcietums	Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola Rīgas vakara ģimnāzija Jelgavas Tehnikums
Valmieras cietums	Valmieras 2. vidusskola Jelgavas Tehnikums Rīgas Valsts tehnikums

2016. gadā (2015./2016. mācību gada beigās) 681 ieslodzītais sekmīgi nokārtoja valsts eksāmenus un saņēma valsts atzītus izglītību apliecinājošus dokumentus: 46 ieslodzītie – par vispārējo pamatizglītību, 66 ieslodzītie – par vispārējo vidējo izglītību un 569 ieslodzītie – par profesionālo izglītību. Tāpat 246 ieslodzītie tika pārcelti nākamajā klasē.

Izglītojamo ieslodzīto skaita dinamika

2016./2017. mācību gadā ieslodzījuma vietās profesionālās izglītības programmu ietvaros tika īstenotas šādas specialitātes:

- Brasas cietumā: profesionālās izglītības programmas ar apgūstamajām kvalifikācijām "Apdares darbu strādnieks", "Drēbnieks" un "Šuvējs";
- Daugavgrīvas cietumā: profesionālās izglītības programmas ar apgūstamajām kvalifikācijām "Apdares darbu strādnieks", "Galdnieks", "Ēku siltinātājs", "Informācijas ievadīšanas operators", "Inženierkomunikāciju montētājs", "Krāšņu podnieks", "Lokmetinātājs", "Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē", "Palīgšuvējs", "Pavāra palīgs" un "Sausas būves celtnieks";
- Ilģuciema cietumā: profesionālās izglītības programmas ar apgūstamajām kvalifikācijām "Apdares darbu strādnieks", "Drēbnieks", "Frizieris", "Informācijas ievadīšanas operators", "Pavāra palīgs" un "Šuvējs";
- Jelgavas cietumā: profesionālās izglītības programmas ar apgūstamajām kvalifikācijām "Atslēdznieks", "Drēbnieks", "Elektromontieris", "Galdnieks", "Lokmetinātājs", "Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē" un "Šuvējs";
- Jēkabpils cietumā: profesionālās izglītības programmas ar apgūstamajām kvalifikācijām "Apdares darbu strādnieks", "Galdnieks", "Pavārs" un "Virpotājs";
- Liepājas cietumā: profesionālās izglītības programmas ar apgūstamo kvalifikāciju "Elektromontieris";
- Rīgas Centrālcietumā: profesionālās izglītības programmas ar apgūstamajām kvalifikācijām "Drēbnieks", "Galdnieks", "Elektromontieris", "Autoatslēdznieks", "Lokmetinātājs", "Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē", "Pavāra palīgs" un "Šuvējs";

- Valmieras cietumā: profesionālās izglītības programmas ar apgūstamajām kvalifikācijām "*Apdares darbu strādnieks*", "*Elektromontieris*", "*Galdnieks*", "*Lokmetinātājs*" un "*Lokmetinātājs metināšanā ar mehanizēto iekārtu aktīvās gāzes vidē*".

2016. gadā ieslodzītajiem tika nodrošināta iespēja iesaistīties augstākās izglītības apguvē tālmācības ceļā, izmantojot pasta pakalpojumus vai izmantojot elektroniskā tīmekļa vietni ieslodzījuma vietas administrācijas pārstāvju klātbūtnē. 2016. gada I pusgadā augstākās izglītības studiju programmās iesaistījās četri ieslodzītie, bet 2016. gada II pusgadā – septiņi ieslodzītie.

Augstākās izglītības nodrošināšanai ieslodzījuma vietās tika realizēta sadarbība ar šādām augstākās izglītības iestādēm:

- Baltijas Starptautiskās akadēmijas tālmācības nodaļa – divi ieslodzītie apguva otrā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmu "*Uzņēmējdarbība*";
- Juridiskās koledžas neklātienas nodaļa – viens ieslodzītais apguva pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības studiju programmu "*Tiesību zinātne*";
- Latvijas Biznesa koledža – divi ieslodzītie apguva pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmu "*Datortīklu administrēšana*";
- Transporta un sakaru institūts – viens ieslodzītais apguva profesionālo bakalaura izglītības studiju programmu "*Datoru zinātne un informācijas tehnoloģijas*" un viens ieslodzītais apguva profesionālo bakalaura izglītības studiju programmu "*Transporta un biznesa loģistika*".

Neformālās izglītības programmas ieslodzījuma vietās īstenoja:

- ieslodzījuma vietu Resocializācijas daļu darbinieki;
- ieslodzījuma vietu ieslodzītie;
- Daugavpils 17. vidusskola;
- Daugavpils profesionālās izglītības kompetences centra "*Daugavpils Būvniecības tehnikums*" darbinieki vadīja pulciņu "*Kokgriešanas pamati*";
- Sabiedrība "*BUTS*" un Sabiedrība "*FIBRA*" Eiropas Savienības fondu darbības programmas "*Izaugsme un nodarbinātība*" 7.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "*Palielināt nodarbinātībā, izglītībā vai apmācībā neiesaistītu jauniešu nodarbinātību un izglītības iegūvi Jauniešu garantijas ietvaros*" pasākuma "*Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros*" projekta "*Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros*" (vienošanās Nr. 7.2.1.2./15/I/001) ietvaros īstenoja profesionālās pilnveides izglītības programmas:
 - ✓ Apdares darbi un telpu remonts;
 - ✓ Bruģēšanas darbi;
 - ✓ Datormācība;
 - ✓ Datortehnikas lietošana, diagnostika un remonts;
 - ✓ Enerģētika un elektrotehnika;
 - ✓ Flīzēšanas darbi;
 - ✓ Fotografēšana un digitālā fotogrāfiju apstrāde;
 - ✓ Kokgriešanas tehnoloģijas pamati;
 - ✓ Latviešu valoda konkurētspējas paaugstināšanai darba tirgū;
 - ✓ Mazā biznesa organizēšana;
 - ✓ Nagu modelēšana;
 - ✓ Tūrisma produktu izstrāde.

- nevalstiskā organizācija "Prison Fellowship Latvija" īstenoja programmas "ALFA" nodarbības;
- biedrība "Ilģuciema sievietes" Rīgas Domes projekta ietvaros īstenoja kustību, deju un mūzikas terapijas, uzmanības koncentrēšanas un iztēles spēju attīstīšanas, personības sakārtošanas terapijas nodarbības un inovāciju izglītības centra "Ideja" dekupāžas art-terapijas nodarbības;
- biedrība "Latvijas Anonīmie alkoholiķi" īstenoja "12 soļu apvienojuma" atklātās sapulces;
- biedrība "Latvijas Anonīmie narkomāni" īstenoja "12 soļu apvienojuma" atklātās sapulces.

2016. gada I pusgadā pēc divu mācību gadu četru posmu intensīva apmācību perioda noslēgta Sociālās integrācijas fonda (SIF) administrētā projekta "Latvijas valsts budžeta finansētā programma "Latviešu valodas apguve"" īstenošana trīs ieslodzījuma vietās Rīgas reģionā – Brasas cietumā, Ilģuciema cietumā un Rīgas Centrālcietumā. Minētā projekta ietvaros Latvijas mazākumtautību iedzīvotājiem un nepilsoņiem, īpaši jauniešiem vecumā līdz 25 gadiem, tika nodrošināta iespēja ar valsts atbalstu apgūt un pilnveidot savas latviešu valodas prasmes, 3,5 mēnešos apgūstot valsts valodu 100 stundu apjomā.

Ieslodzīto nodarbinātība. Saskaņā ar Latvijas Sodū izpildes kodeksa 56.²panta pirmo daļu notiesātos nodarbina par samaksu, ja brīvības atņemšanas iestādei ir iespējams viņus nodrošināt ar darbu, savukārt panta otrā daļa noteic, ka notiesātos par samaksu nodarbina:

- brīvības atņemšanas iestādes saimnieciskajā apkalpē;
- brīvības atņemšanas iestādē izvietotajās komersantu izveidotajās darba vietās;
- ārpus brīvības atņemšanas iestādes, ja to atļauj notiesātajam noteiktais soda izciešanas režīms.

2016. gadā ieslodzījuma vietās ieslodzītie tika nodarbināti saimnieciskajā apkalpē un komersantu izveidotajās darba vietās. Notiesātie, kuri izcieta sodu atklātajos cietumos, tika nodarbināti uzņēmumos ārpus cietuma teritorijas.

Saskaņā ar 2016. gada 31. decembra datiem 2016. gadā bija nodarbināti 999 ieslodzītie, tajā skaitā: ieslodzījuma vietu saimnieciskajā apkalpē – 514 notiesātie, bet komersantu izveidotajās darba vietās – 485 ieslodzītie, tajā skaitā: 472 – notiesātie un 13 – Ilģuciema cietuma apcietinātās.

2016. gadā 31. decembrī viena notiesātā vidējais mēneša atalgojums (pēc nodokļu nomaksas un citu ieturējumu veikšanas) saimnieciskajā apkalpē bija 100,92 *euro*, bet komersantu izveidotajās darba vietās – 93,66 *euro*.

Nodarbināto ieslodzīto vecums

Ieslodzīto nodarbinātības līmenis ieslodzījuma vietās 2016. gada 31. decembrī bija 23,5% no kopējā ieslodzīto skaita: ieslodzījuma vietu saimnieciskajā apkalpē – 12,1% un komersantu izveidotajās darba vietās – 11,4%.

Notiesāto nodarbinātības līmenis ieslodzījuma vietās 2016. gada 31. decembrī bija 33% no kopējā notiesāto skaita: ieslodzījuma vietu saimnieciskajā apkalpē – 17% un komersantu izveidotajās darba vietās – 16%.

Pārskata gadā saskaņā ar sadarbības līgumiem, kas tika noslēgti ar komersantiem, notiesātie tika nodarbināti šādās komersantu izveidotajās darba vietās:

- šūšanas ražotnēs – Sabiedrība "Jake", Sabiedrība "Niso", Sabiedrība "SRC Brasa" un Sabiedrība "Sakta LD" Rīgas Centrālcietumā, Brasas, Daugavgrīvas, Ilģuciema un Jelgavas cietumā;
- kokapstrādes ražotnēs un kokizstrādājumu izgatavošanā – Sabiedrība "Domsa", Sabiedrība "Koku tilts", Sabiedrība "Ra&C", Sabiedrība "SC Koks", Sabiedrība "Successu" un Sabiedrība "Unitech Latvija" Daugavgrīvas, Jelgavas un Valmieras cietumā;
- makšķerēšanas piederumu izgatavošanā – Sabiedrība "IB Balance" un Sabiedrība "AT Trading" Brasas, Ilģuciema un Valmieras cietumā;
- medicīnas iekārtu (mēbeļu) ražotnē – Sabiedrība "Valis" Rīgas Centrālcietumā;
- palīgdarbos veikalā – Sabiedrība "Mego" (2016. gada I pusgadā) un Sabiedrība "Lenoka" (2016. gada II pusgadā) Rīgas Centrālcietumā, Brasas, Ilģuciema, Jelgavas un Valmieras cietumā.

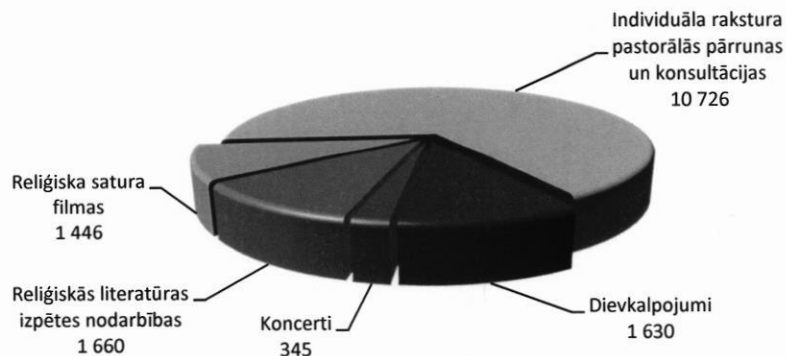
Pārvaldes tīmekļa vietnē tika pastāvīgi atjaunota informācija par ieslodzīto nodarbināšanas iespējām. Tāpat notika regulāra konsultatīva komunikācija ar ieslodzījuma vietu amatpersonām, darbiniekiem un komersantiem notiesāto nodarbinātības jomā. Gada laikā ieslodzījuma vietās regulāri tika veikts nodarbinātības procesa monitorings un normatīvo aktu ieviešanas kontrole.

Ieslodzīto garīgā aprūpe. Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto kapelāni ieslodzījuma vietās nodrošināja Latvijas Republikas Satversmē, Reliģisko organizāciju likumā un starptautiskajos līgumos par cilvēktiesībām reliģijas jomā noteiktās indivīda tiesības uz reliģijas brīvību īstenošanu. Nodrošinot katru ieslodzītā tiesības uz reliģijas brīvību, kapelāni ieslodzījuma vietās organizēja šādus ieslodzīto garīgās aprūpes pasākumus: dievkalpojumus, garīgās mūzikas koncertus, reliģiskās literatūras izpēti nodarbības, reliģiska satura filmu demonstrēšanu ar apspriešanu, garīgās aprūpes programmas, analītiska rakstura diskusijas par dažādām ar reliģiju saistītām tēmām, individuālas pastorālās pārrunas un kristības.

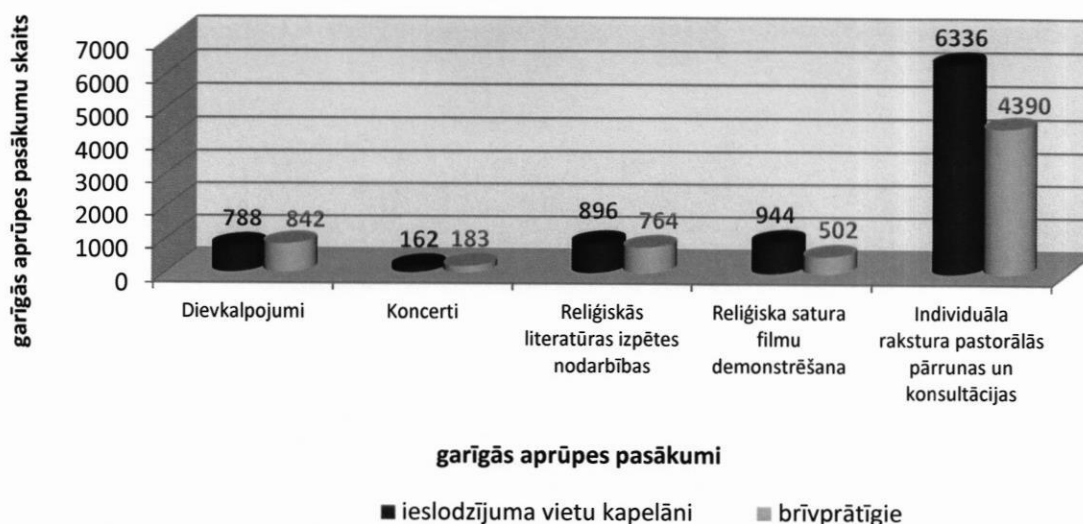
Kapelāni ieslodzīto garīgo aprūpi veica individuāli, ņemot vērā katras ieslodzījuma vietas specifiku un reālās iespējas, kā arī piesaistot reliģiskās organizācijas, kas ir reģistrētas likumā noteiktajā kārtībā.

2016. gadā ieslodzījuma vietās strādāja 16 kapelāni, kuri sadarbībā ar reliģiskajām organizācijām nodrošināja garīgo aprūpi kā notiesātajiem, tā apcietinātajiem, gan pieaugušajiem, gan jauniešiem, gan nepilngadīgajiem, gan uz mūžu notiesātajiem.

Veikto garīgās aprūpes pasākumu skaits ieslodzītajiem

Garīgās aprūpes pasākumu sadalījums starp ieslodzījuma vietu kapelāniem un brīvprātīgajiem

Tāpat ieslodzīto garīgās aprūpes ietvaros kapelāni sadarbībā ar reliģiskajām organizācijām organizēja, koordinēja un vadīja programmas ieslodzītajiem un citus ar garīgo aprūpi saistītus pasākumus. Ilģuciema cietaim kapelāna vadītajā kristīgās izglītības un audzināšanas programmā "Mirjama" mācību gada laikā deviņu mēnešu nodarbību ciklā vidēji iesaistījās 16 notiesātās, kurām bija iespēja apmeklēt Bībeles izpratnes, sakrālās mūzikas, mākslas vēstures lekcijas, nodarbības "Kino garīgās dimensijas", mūzikas studijas, tēlotājmākslas studijas, literatūras studijas, rokdarbu studijas un teātra studijas.

2016. gadā ieslodzīto garīgās aprūpes ietvaros kapelāni sadarbojās ar šādām nevalstiskajām organizācijām:

- biedrību "Ezer" – īstenoja kristīgās audzināšanas programmu "Tavs ceļš uz brīvību" Jelgavas cietaim un Rīgas Centrālcietumā;
- biedrību "Ilģuciema sievietes" – sadarbībā ar Rīgas Doma īstenoja dažādus projektus Ilģuciema cietaim notiesātajiem;
- biedrību "Prison Fellowship Latvija" – vairākās ieslodzījuma vietās īstenoja kristīgo programmu "ALFA";
- biedrību "RETO CERĪBA" – īstenoja nodarbības apreibinošo vielu atkarīgajiem ieslodzītajiem Brasas cietaim un Rīgas Centrālcietumā, piedāvājot arī iespēju saņemt rehabilitāciju pēc atbrīvošanas no ieslodzījuma vietas;
- biedrību "Izvēlies brīvību" – organizēja līdzgaitniecību notiesātajiem, kas atbrīvojušies no ieslodzījuma vietas;
- sociālās rehabilitācijas centru "Ratnieki" – vadīja nodarbības notiesātajiem, kuri drīzumā tiks atbrīvoti no ieslodzījuma vietas.

Jau piekto gadu augustā Pārvalde sadarbībā ar Latvijas Romas katoļu baznīcas Cietuma kapelānu dienestu īstenoja pastorālo sabiedrības integrācijas projektu "Ieslodzīto svētceļojums". Projekta mērķis ir atklāt sabiedrībai notiesāto pozitīvo potenciālu un vēlmi izlīgt ar to, mazināt sabiedrības aizspriedumus pret notiesātajiem un mudināt plašāk iesaistīties viņu integrācijas pasākumos. Projekts arī mudina savstarpēji sadarboties gan valsts, gan sabiedriskā sektora resocializācijas profesionāļus, tādējādi veicinot izpratni par visas sabiedrības tiešu un netiešu līdzbildību notiesāto resocializācijā. Katru gadu projekts ilgst trīs mēnešus. Šajā laikā notiek sagatavošanās svētceļojumam un svētceļojums. Pārskata gadā svētceļojumā piedalījās 10 notiesātie no Cēsu Audzināšanas iestādes nepilngadīgajiem, Ilģuciema cietaim, Jēkabpils cietaim, Olaines cietaim (Latvijas Cietumu slimnīcas) un Rīgas Centrālcietumā.

Resocializācijas programmu īstenošana. Resocializācijas programmas ieslodzījuma vietās tika īstenotas saskaņā ar Ministru kabineta 2013. gada 9. aprīļa noteikumu Nr. 191 "Notiesātā resocializācijas īstenošanas kārtība" IX nodaļu "Resocializācijas programmu īstenošana". 2016. gada 9. jūnijā tika pieņemti grozījumi Latvijas Soduzpildes kodeksā. Ar tiem tika noteikta iekšējā kārtība Atkarīgo centrā, kur tiek īstenota atkarību mazināšanas programma, un notiesāto atlases, uzņemšanas, pārvietošanas un izslēgšanas no programmas kārtība un kritēriji lēmumu pieņemšanai.

Pārvaldes un Valsts probācijas dienesta dažādo starptautisko projektu ietvaros ir izstrādātas vai pārņemtas resocializācijas programmas, kas vērstas uz konkrēta noziedzīgas uzvedības riska novēršanu vai konkrētu sociālo prasmju vai iemaņu apgūšanu.

Gada laikā Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansētās programmas "Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma" projekta "Jaunas nodaļas izveide Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību" (Nr.LV08/2) ietvaros tika apmācītas 16 ieslodzījuma vietu Resocializācijas daļu amatpersonas un darbinieki vadīt resocializācijas programmu "Dzīves skola – III".

2016. gada 20. decembrī Atkarīgo centrā uzsākta atkarību mazināšanas programma "Atlantis", kas tika pārņemta no Polijas cietumu sistēmas programmas "Atlantis". Programma "Atlantis" ir izveidota uz Minesotas programmas modeļa bāzes, lai resocializētu notiesātos vīriešus, kuriem ir atkarību problēmas – alkoholisms un narkomānija. Tāpat Atkarīgo centra darbā ar atkarību mazināšanu tiks izmantota no Norvēģijas Oslo cietuma pārņemtā programma "Pathfinder", kuras mērķis ir uzsākt ieslodzītā pārmaiņu procesu, uzturēt motivāciju, dot programmas dalībniekiem spēju pārvaldīt savu dzīvi labāk un vairs neļaut atkarībai un kriminālām darbībām noteikt viņu dzīvi.

2016. gadā ieslodzījuma vietās tika īstenotas astoņas resocializācijas programmas:

- "Atlantis";
- "Equip";
- "Motivācijas programma ieslodzīto personu resocializācijas procesa aktualizēšanai un veicināšanai";
- "Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai";
- "Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai (pielagota slepkavām)";
- "Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem";
- "Stresa mazināšanas programma";
- "Vērtībizglītība un saskarsmes prasmes".

Ieslodzījuma vietu personāls savu iespēju ietvaros īstenoja šādas resocializācijas programmas:

- "Atlantis";
- "Equip";
- "Motivācijas programma ieslodzīto personu resocializācijas procesa aktualizēšanai un veicināšanai";
- "Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem";
- "Stresa mazināšanas programma".

Valsts probācijas dienesta darbinieki pārskata gadā ieslodzījuma vietās īstenoja divas resocializācijas programmas:

- "Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai".

- "Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai (pielagota slepkavām)";

Savukārt Rīgas 9. vakara (maiņu) vidusskola Brasas cietumā īstenoja resocializācijas programmu "Vērtībizglītība un saskarsmes prasmes".

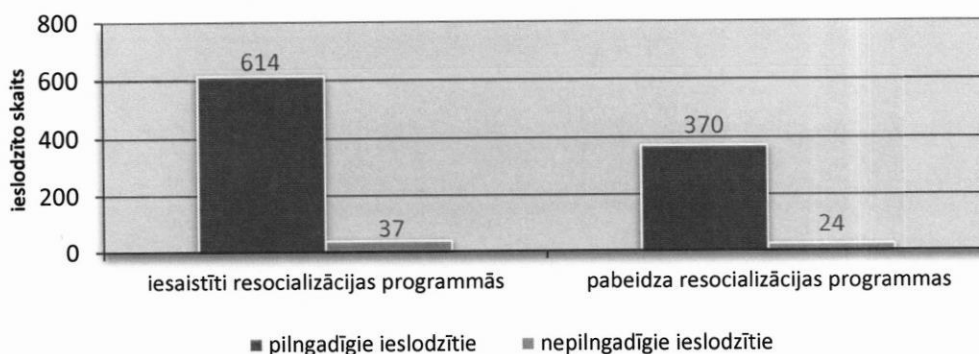
Kopumā 2016. gadā ieslodzījuma vietās tika īstenotas šādas resocializācijas programmas:

<i>Īstenošanas vieta</i>	<i>Resocializācijas programmas nosaukums</i>
Brasas cietums	1. Motivācijas programma ieslodzīto personu resocializācijas procesa aktualizēšanai un veicināšanai. 2. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem. 3. Vērtībizglītība un saskarsmes prasmes.
Cēsu Audzināšanas iestāde nepilngadīgajiem	1. <i>Equip</i> . 2. Motivācijas programma ieslodzīto personu resocializācijas procesa aktualizēšanai un veicināšanai. 3. Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai (pielagota slepkavām). 4. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem.
Daugavgrīvas cietums	1. <i>Equip</i> . 2. Motivācijas programma ieslodzīto personu resocializācijas procesa aktualizēšanai un veicināšanai. 3. Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai. 4. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem. 5. Stresa mazināšanas programma.
Iļģuciema cietums	1. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem. 2. Stresa mazināšanas programma.
Jelgavas cietums	1. <i>Equip</i> . 2. Motivācijas programma ieslodzīto personu resocializācijas procesa aktualizēšanai un veicināšanai. 3. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem. 4. Stresa mazināšanas programma.
Jēkabpils cietums	1. Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai. 2. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem.
Liepājas cietums	1. <i>Equip</i> . 2. Motivācijas programma ieslodzīto personu resocializācijas procesa aktualizēšanai un veicināšanai. 3. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem. 4. Stresa mazināšanas programma.
Olaines cietums (Latvijas Cietumu slimnīca)	1. <i>Atlantis</i> . 2. Motivācijas programma ieslodzīto personu resocializācijas procesa aktualizēšanai un veicināšanai. 3. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem. 4. Stresa mazināšanas programma.
Rīgas Centrālcietums	1. Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai (pielagota slepkavām). 2. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem. 3. Stresa mazināšanas programma.
Valmieras cietums	1. Motivācijas programma ieslodzīto personu resocializācijas procesa aktualizēšanai un veicināšanai. 2. Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai (pielagota slepkavām). 3. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem. 4. Stresa mazināšanas programma.
Vecumnieku cietums	1. Stresa mazināšanas programma.

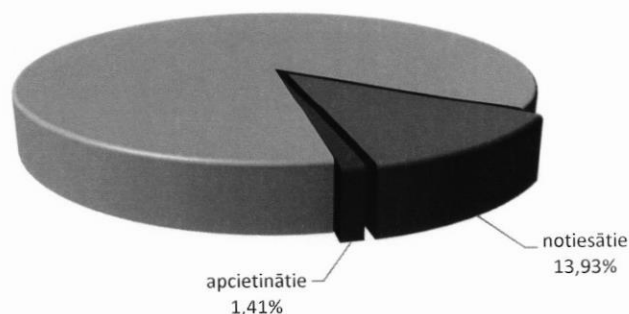
Resocializācijas programmu mērķi

Resocializācijas programmas nosaukums	Resocializācijas programmas mērķis
1. <i>Atlantis</i> .	Uzlabot ieslodzīto dzīves kvalitāti, mudinot viņus uz pašattīstību, atkarības mazināšanu, personības izaugsmi un sevis pilnveidošanu, tādā veidā nodrošinot atgriezeniskās izmaiņas visās viņu dzīves jomās.
2. <i>Equip</i> .	Iemācīt jauniešus domāt un rīkoties atbildīgi, lai neizdarītu jaunu noziedzīgu nodarījumu.
3. Motivācijas programma ieslodzīto personu resocializācijas procesa aktualizēšanai un veicināšanai.	Izglītības procesa rezultātā motivēt ieslodzītos, veicināt ieslodzīto motivācijas aktualizēšanu, iekšējo motīvu un resursu apzināšanu veiksmīgai dalībai resocializācijas procesā.
4. Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai (pielagota slepkavām).	Veicināt par īpaši smagu noziegumu izdarīšanu notiesāto veiksmīgāku sociālo adaptāciju un mazināt viņu agresīvo uzvedību, turpinot darbu "atbalsta grupā" pēc programmas pamata bloku pabeigšanas.
5. Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai.	Veicināt par seksuāla rakstura noziegumu izdarīšanu notiesāto veiksmīgāku sociālo adaptāciju un mazināt viņu agresīvo uzvedību, turpinot darbu "atbalsta grupā" pēc programmas pamata bloku pabeigšanas.
6. Sociālo prasmju pilnveides un stresa mazināšanas programma ieslodzītajiem.	Veicināt ieslodzītajiem saskarsmes un emocionālās pašvaldības iemaņu pilnveidošanos, rosinot spēju integrēties sabiedrībā.
7. Stresa mazināšanas programma.	Dot iespēju katram programmas dalībniekam identificēt savus stresus, identificēt emocijas, ko izraisa stress, un praktiski apgūt dažādas stresa mazināšanas stratēģijas.
8. Vērtībizglītība un saskarsmes prasmes.	Veicināt izglītojamo sociālo attīstību un pilnveidi, radīt priekšnoteikumus resocializācijai, rosinot izglītojamās vērtību sistēmas pilnveidi un jaunu uzvedības modeļu apgūšanai.

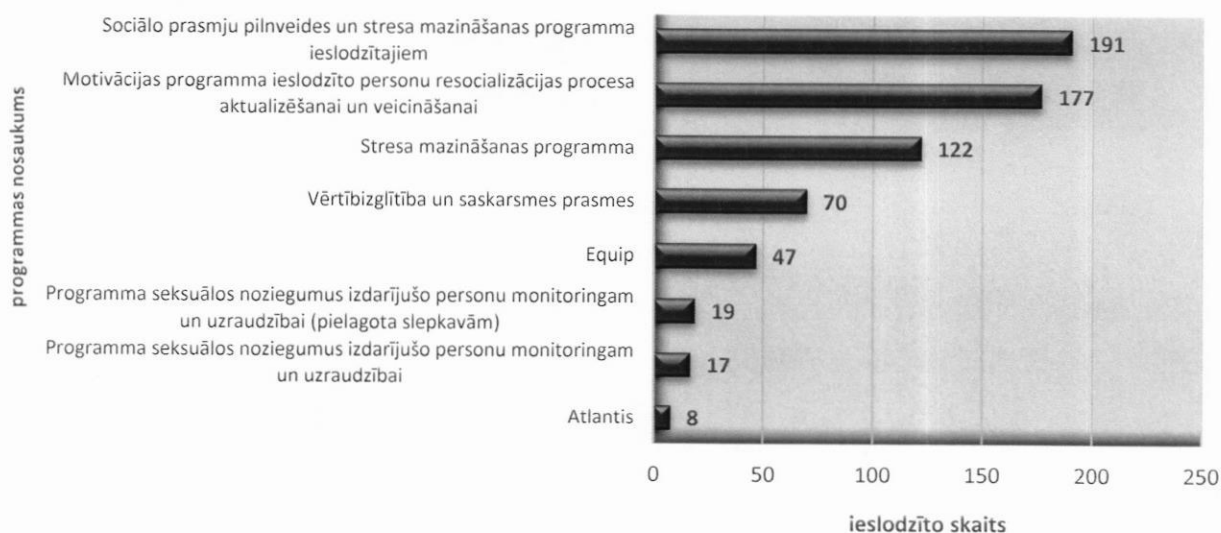
Ieslodzīto iesaistīšana resocializācijas programmās

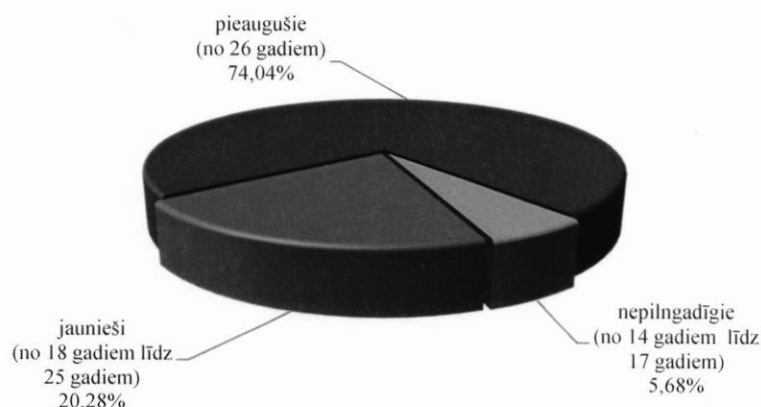
Iesaistīto ieslodzīto īpatsvars resocializācijas programmās no kopējā ieslodzīto skaita

Resocializācijas programmās iesaistīto ieslodzīto skaits

Resocializācijas programmās iesaistīto ieslodzīto vecums

Notiesāto risku un vajadzību izvērtēšana. Latvijas Soduzpildes kodeksa 61.⁵ pants noteic resocializācijas darba norisi, un to, ka divu mēnešu laikā pēc notiesātā ievietošanas brīvības atņemšanas iestādē soda izciešanai jānodrošina notiesātā risku un vajadzību izvērtēšana, nosakot:

- notiesātā resocializācijas vajadzības, antisociālas uzvedības un atkārtota noziedzīga nodarījuma izdarīšanas riska pakāpi brīvības atņemšanas iestādē;
- piemērotākos sociālās uzvedības korekcijas vai sociālās rehabilitācijas līdzekļus un citus pasākumus, kas īstenojami soda izpildes laikā un iekļaujami notiesātā resocializācijas plānā.

Savukārt Ministru kabineta 2013. gada 9. aprīļa noteikumu Nr. 191 "Notiesātā resocializācijas īstenošanas kārtība" 8. punkts noteic, ka notiesātā resocializāciju brīvības atņemšanas iestādē uzsāk ar notiesātā risku un vajadzību izvērtēšanu.

Risku un vajadzību izvērtēšanas mērķis ir noteikt notiesātajam individuālus un atbilstošus piemērojamus resocializācijas līdzekļus antisociālas uzvedības un atkārtota noziedzīga nodarījuma izdarīšanas riska pakāpes mazināšanai, plānojot resocializācijas procesu notiesātā soda izpildes laikā.

Latvijas Soduzpildes kodeksa 50.¹ panta otrā daļa noteic, ka soda progresīvās izpildes sistēmā ir iekļauti visi notiesātie, izņemot ar īslaicīgu brīvības atņemšanu notiesātos. Tomēr arī šīs kategorijas notiesātajiem risku un vajadzību izvērtēšana veikta atbilstoši Pārvaldē

izstrādātajam notiesāto risku un vajadzību novērtējumam notiesātajiem ar īslaicīgu brīvības atņemšanu.

Visās ieslodzījuma vietās ir noteikta vienota pieeja, sagatavojot notiesāto izvērtēšanu ieslodzījuma vietas izvērtēšanas komisijā, ja ieslodzītais ir iesniedzis ieslodzījuma vietas priekšniekam iesniegumu ar lūgumu virzīt izskatīšanai ieslodzījuma vietas izvērtēšanas komisijas sēdē jautājumu par noteiktā soda izciešanas režīma mīkstināšanu vai sagatavot izziņu nosūtīšanai tiesai, kas izskatīs viņa lūgumu par nosacītu pirmstermiņa atbrīvošanu, tajā skaitā ar elektroniskās uzraudzības noteikšanu.

Notiesāto risku un vajadzību izvērtēšanā piedalās trīs ieslodzījuma vietas Resocializācijas daļas speciālisti: vecākais inspektors, sociālais darbinieks ar personām brīvības atņemšanas iestādēs (turpmāk – sociālais darbinieks) un psihologs. Visiem notiesātajiem, kuriem tika veikts risku un vajadzību izvērtējums, tika sagatavoti resocializācijas plāni.

Atkārtots notiesātā risku un vajadzību izvērtējums tiek veikts ne retāk kā reizi gadā visā soda izciešanas laikā. Pēc atkārtota notiesātā risku un vajadzību izvērtējuma, atbilstoši nepieciešamībai tiek veikta notiesātā resocializācijas plāna koriģēšana.

Pārskata gadā ieslodzījuma vietās 2 417 notiesātajiem tika veikta notiesāto risku un vajadzību izvērtēšana un resocializācijas plāna izstrādāšana, kurā tika noteikta:

- sākotnēja risku un vajadzību izvērtēšana – 1 061 notiesātajam:
 - ✓ 2 015 pieaugušajiem;
 - ✓ 326 jauniešiem;
 - ✓ 22 nepilngadīgajiem;
 - ✓ 54 uz mūžu notiesātajiem.
- atkārtota risku un vajadzību izvērtēšana – 1 356 notiesātajiem:
 - ✓ 1 169 pieaugušajiem;
 - ✓ 124 jauniešiem;
 - ✓ 10 nepilngadīgajiem;
 - ✓ 53 uz mūžu notiesātajiem.

Pieaugušo notiesāto risku un vajadzību izvērtēšanas laikā tika konstatēta:

- zema riska pakāpe – 347 notiesātajiem;
- vidēja riska pakāpe – 1 426 notiesātajiem;
- augsta riska pakāpe – 242 notiesātajiem.

Notiesāto jauniešu (18 līdz 25 gadi) risku un vajadzību izvērtēšanas laikā tika konstatēta:

- zema riska pakāpe – 40 notiesātajiem;
- vidēja riska pakāpe – 229 notiesātajiem;
- augsta riska pakāpe – 57 notiesātajiem.

Nepilngadīgo (līdz 18 gadiem) notiesāto risku un vajadzību izvērtēšanas laikā tika konstatēta:

- zema riska pakāpe – nav nevienam notiesātajam;
- vidēja riska pakāpe – 10 notiesātajiem;
- augsta riska pakāpe – 12 notiesātajiem.

Ar brīvības atņemšanu uz visu mūžu (mūža ieslodzījums) notiesāto risku un vajadzību izvērtēšanas laikā tika konstatēta:

- zema riska pakāpe – septiņiem notiesātajiem;
- vidēja riska pakāpe – 46 notiesātajiem;
- augsta riska pakāpe – vienam notiesātajam.

Brīvā laika aktivitātes. Ieslodzīto brīvā laika pasākumu organizēšana notiek saskaņā ar Latvijas Soduzpildes kodeksa 8. panta prasībām, Apcietinājumā turēšanas kārtības likuma prasībām un Ieslodzīto resocializācijas pamatnostādņēs 2015.–2020. gadam noteikto.

Lai nodrošinātu ieslodzīto brīvā laika pilnvērtīgu pavadīšanu, gada laikā tika organizēti 1 836 pasākumi. No kopējā pasākumu skaita:

- 627 – sporta pasākumi (turnīri – šaha, dambretes, volejbola, futbola un tenisa);
- 210 – kultūras pasākumi (koncerti, izrādes, izstādes, tematiskie pasākumi u.c.);
- 576 – informatīvie pasākumi (lekcijas, vispārīzglītojošo filmu demonstrēšana u.c.);
- 423 – mākslinieciskās pašdarbības pasākumi (zīmēšanas konkursi, izstādes, pašdarbības koncerti u.c.).

Notiesātie pieaugušie gada laikā piedalījās 835 pasākumos, vidēji vienā pasākumā piedalījās 17 notiesātie pieaugušie. Notiesātie jaunieši piedalījās 877 pasākumos, vidēji vienā pasākumā piedalījās pieci notiesātie jaunieši. Nepilngadīgie notiesātie piedalījās 272 pasākumos, vidēji vienā pasākumā piedalījās četri nepilngadīgie notiesātie.

Apcietinātie pieaugušie gada laikā piedalījās 534 pasākumos, vidēji vienā pasākumā piedalījās deviņi pieaugušie apcietinātie. Apcietinātie jaunieši gada laikā piedalījās 651 pasākumā, vidēji vienā pasākumā piedalījās četri apcietinātie jaunieši. Apcietinātie nepilngadīgie gada laikā piedalījās 201 pasākumā, vidēji vienā pasākumā piedalījās seši nepilngadīgie apcietinātie.

Pārskata gadā ieslodzījumu vietās apzināts sporta zāļu un laukumu skaits, to stāvoklis un inventārs.

Pārvalde 2016. gadā ieslodzīto brīvā laika pasākumu organizēšanā sadarbojās ar šādām valsts un pašvaldību institūcijām, nevalstiskajām organizācijām un brīvprātīgajiem: Valsts probācijas dienests, Jelgavas Mūzikas skola, Valmieras Mūzikas skola, Jaņa Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskola un projekta "*Mākslas pieder tautai*" koordinatore Ieva Taranda, Rīgas hokeja klubs "*Dinamo*", projekta "*Off Fence 2.0*" ietvaros kuratores Kristīnes Auniņas piesaistītie mūziķi: Alberto Di Gennaro, Inese Mičule, Kristīne Ļeontjeva, Dāvis Kaņepe, Aigars Sērmukšs, Līga Rudzīte un Agnese Freimane, mūziķi: Ansis Kolmanis, Uģis Vālodze un Kristaps Puķītis, mūziķis Rihards Saule, mūziķe Liene Šomase, kamerkora "*Cantamus*" solists Mārtiņš Grauba, mūziķis Kirils Grosfīrs, mūziķes Magdalēna Ceple, Sabīne Branta un Diāna Mežecka, koklētāju ansamblis "*Raksti*", mūzikas pedagogs, sportists Otto Kovči, Latvijas Sarkanā Krusta Cēsu komitejas Jauniešu nodaļa, biedrība "*Ezer*", biedrība "*Iļģuciema sievietes*", biedrība "*Integrācija sabiedrībai*", biedrība "*Pro Bono&Mentors*", biedrība "*Gādība.LV*", Ābeļu pagasta amatierteātris, Jauniešu sporta un kultūras kustība "*Ghetto Games*", labdarības fonds "*Ziedot.lv*", Resocializācijas un integrācijas asociācija, jogas trenere Jekaterina Boļšakova, nevalstiskā organizācija "*Prison Fellowship Latvija*", starptautiskā sieviešu asociācija "*Patiesa sieviete*", biedrība "*Go Beyond*" utt.

Pārskata gadā trīs mēnešus Iļģuciema cietuma notiesātās un Jaņa Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolas audzēkņi un pedagogi kopā iepazīna renesansi, tā laika mākslu, kultūru, mūziku un uzskatus. Mākslinieces Tijas Vīksnas vadībā notiesātās darināja renesanses rotas, jaunie mākslinieki ietērpa savu modeli tā laika drānās un gleznoja portretus atdzimšanas laikmeta manierē. Lielu iespaidu uz notiesātajām esot atstājis viesis no Itālijas Džovanni Bassoli, kurš ir patiesās renesanses laika temperas tehnikas profesors.

Tāpat kā iepriekšējos gados Cēsu Audzināšanas iestāde nepilngadīgajiem 2016. gadā turpināja sadarbību ar Jauniešu un kultūras kustību "*Ghetto Games*", kuras ietvaros tika īstenoti sporta un kultūras pasākumi. Cēsu Audzināšanas iestādi nepilngadīgajiem regulāri apmeklēja Sarkanā Krusta Cēsu nodaļas pārstāvji kopīgajās diskusijās un kultūras pasākumos.

Savukārt Rīgas Centrālcietumā ieslodzītie piedalījās dažādās radošajās darbnīcās, kur gatavoja svētku dekorus, suvenīrus un citus lietišķās mākslas priekšmetus. Astoņās darbnīcās tika iesaistīti 62 ieslodzītie, no kuriem lielākā daļa bija apcietinātie.

Jēkabpils cietuma ieslodzītie, organizējot brīvā laika pasākumus, sagatavoja video prezentāciju par videospēles *cyber games "FIFA 2016"* sacensībām.

Sadarbībā ar Valmieras sporta biedrību "*Spēka pasaule*" augustā Valmieras cietumā norisinājās ikgadējais sporta turnīrs "*Valmiermuižas stiprinieks – 2016*". Turnīrā piedalījās 34 notiesātie, kuri startēja gan komandu, gan individuālajās disciplīnās. Notiesātie ik gadu cītīgi gatavojas šim turnīram, lai pārbaudītu spēku savā starpā un uzlabotu savus sportiskos rezultātus. Spēcīgākā komanda un dalībnieki, kas startēja individuālajās disciplīnās, tika apbalvoti ar sporta kreklīm ar "*Spēka pasaules*" emblēmu.

2016. gada 22. augustā Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem noslēdzies XI talantu konkurss "*Superpuikas*", kura mērķis bija veicināt ieslodzīto iesaistīšanos radošajā mākslas darbībā, pielietot un attīstīt savas spējas, gūt pozitīvu pieredzi un iespēju darba procesā izjust pozitīvas emocijas, un rosināt ieslodzītos saturīgi un radoši pavadīt brīvo laiku. Talantu konkursā kopumā piedalījās 14 ieslodzītie jaunieši ar saviem no koka, papīra un dažādām krāsu pērlītēm veidotajiem rokdarbiem. Jaunieši konkursa žūriju un skatītājus centās pārsteigt arī ar muzikāliem priekšnesumiem. Šādi konkursi tiek rīkoti, lai apzinātu talantīgākos jauniešus, motivētu viņus nodarboties ar radošām aktivitātēm, veicinātu viņu izaugsmi un talanta attīstību. Konkurss regulāri organizē un vada paši jaunieši, gatavošanās tam notiek vairākus mēnešus, darbojoties gan individuāli, gan komandās. Šoreiz jauniešu talantus vērtēja četri žūrijas locekļi: kinorežisors un Kaņepes Kultūras centra dibinātājs Dāvis Kaņepe, mācību centra "*Buts*" pasniedzēja Elīta Simsone, fotogrāfe un Mākslas telpas "*Mala*" pārstāve Kristīne Auniņa un Valmieras Drāmas teātra režisore Inese Mičule.

Visās ieslodzījuma vietās tika organizēti pasākumi Lieldienu un Ziemassvētku svinēšanai, kuros piedalījās ieslodzītie, sabiedrisko organizāciju, reliģisko konfesiju un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji.

Tāpat visās ieslodzījuma vietās ieslodzītajiem nodrošinātas tiesības iepazīties ar aktuāliem normatīvajiem aktiem, izmantojot intraneta tīklu (informācijas kioski).

Ieslodzīto psiholoģiskā aprūpe. Gada laikā ieslodzījuma vietās psiholoģisko aprūpi īstenoja 46 psihologi, kuri kopumā sniedza palīdzību 5 093 ieslodzītajiem* (4 085 notiesātajiem* un 1 008 apcietinātajiem*), tostarp veica šādas psiholoģiskās aprūpes aktivitātes:

- 11 954 individuālās konsultācijas (5 399 vienreizējās konsultācijas un 6 555 sērijveida konsultācijas);
- 844 krīzes intervences saistībā ar suicidālas uzvedības izpausmēm, konflikta situācijām, adaptācijas grūtībām, vardarbību utt. (569 notiesātajiem un 275 apcietinātajiem);
- 1 413 psiholoģiskos novērtējumus, no tiem:
 - ✓ 1 123 – saistībā ar ieslodzītā suicidālām tendencēm;
 - ✓ 208 – saistībā ar veikto krīzes intervenci;
 - ✓ 27 – saistībā ar riska faktoru noteikšanu uz mūžu notiesātajiem;
 - ✓ 55 – cita iemesla dēļ.

* ieslodzīto (notiesāto un apcietināto) skaits ir acīmredzami lielāks par esošo ieslodzīto (notiesāto un apcietināto) skaitu 2016. gada 31. decembrī, tādēļ, ka viens un tas pats ieslodzītais (notiesātais un apcietinātais) varēja vērsties pēc psihologa konsultācijām vairākas reizes.

Psiholoģiskās aprūpes pasākumos pārskata gadā tika iesaistīti:

- 4 053 pilngadīgie notiesātie;
- 887 notiesātie jaunieši;
- 57 nepilngadīgie notiesātie*;
- 96 uz mūžu notiesātie vai personas, kurām pirmās instances tiesa noteica brīvības atņemšanas sodu – mūža ieslodzījums, un kuras šo tiesas lēmumu apstrīdēja*.

* iegūtais skaits ir acīmredzami lielāks par esošo notiesāto skaitu 2016. gada 31. decembrī, tādēļ, ka viens un tas pats notiesātais varēja piedalīties psiholoģiskās aprūpes pasākumos vairākas reizes.

Ieslodzīto psiholoģiskā aprūpe notiek atbilstoši ieslodzīto izteiktajai vēlmei un piekrišanai vai ieslodzījuma vietas amatpersonu un darbinieku iniciatīvai.

2016. gadā tika veikti 695 psihodiagnostikas pasākumi, lai izpētītu ieslodzīto somomotoro un uzmanības sfēru, izziņas sfēru, emocionālo – gribas un personības sfēru, ieslodzīto profesionālo orientāciju un veiktu notiesāto risku un vajadzību izvērtēšanu. Lielākā daļa psihodiagnostikas pasākumu ir vērsti uz ieslodzītā emocionālās gribas un personības sfēras izpēti. 489 psihodiagnostikas pasākumi tika veikti emocionālās gribas un personības sfēras izpētē. Somomotorā un uzmanības sfērā tika veikts 51 psihodiagnostikas pasākums, izziņas sfērā – 110 un profesionālās orientāciju izpētē – 45.

Psihodiagnostikas izpētes rezultāti vairumā gadījumu tika izmantoti, veicot ieslodzītā psiholoģisko novērtējumu un izvērtējot ieslodzītā riskus, lai izstrādātu notiesātā soda izpildes plānu veiksmīgai resocializācijai un arī pirmstermiņa atbrīvošanai. Kopumā pārskata gadā psihologi veica 2 386 notiesāto risku un vajadzību izvērtējumus.

Gada laikā ieslodzījuma vietu psihologi piedalījās septiņu resocializācijas programmu īstenošanā, vadīja studentu prakses un lasīja izglītojošas lekcijas gan ieslodzītajiem, gan ieslodzījuma vietu personālam.

Lai pilnveidotu profesionālās prasmes un paaugstinātu kvalifikāciju, psiholoģi piedalījās šādās apmācībās un semināros:

- apmācībās "Dzīves skola III";
- apmācībās Olaines cietuma (Latvijas Cietumu slimnīcas) Atkarīgo centra koordinatoriem;
- Valsts probācijas dienesta apmācībās "Programma seksuālos noziegumus izdarījušo personu monitoringam un uzraudzībai";
- mācību seminārā "Motivējošas intervēšanas prasmju treniņš".

2016. gada 17. – 18. februārī divi Pārvaldes psiholoģi novadīja "Equip" programmas ietvaros treneru apmācības ieslodzījuma vietu un Valsts probācijas dienesta darbiniekiem resocializācijas vadīšanā. Savukārt 2016. gada 23. novembrī veikta "Equip" programmas treneru kolēģu konsultācija ieslodzījumu vietu darbiniekiem un Valsts probācijas dienesta darbiniekiem.

2016. gadā ieslodzījuma vietu psiholoģiem tika nodrošināta iespēja apmeklēt supervīzijas. Tika izveidotas četras supervīziju grupas, kurās supervīzijas, pamatojoties uz noslēgtajiem līgumiem, īstenoja četri supervīzori. Katrai supervīzijas grupai bija 12 tikšanās reizes un kopā ieslodzījuma vietu psiholoģiem tika nodrošinātas 48 supervīzijas. Supervīzijas tika nodrošinātas no Pārvaldes finanšu līdzekļiem.

Sociālais darbs. 2016. gadā ieslodzījuma vietās strādāja 23 sociālie darbinieki, kuri kopumā 4 986 ieslodzītajiem (4 036 notiesātajiem un 950 apcietinātajiem) un ieslodzījuma vietu personālam veica šādas sociālā darba aktivitātes:

- 613 individuālās konsultācijas personālam, to skaitā: 445 vienreizējās konsultācijas, no tām – 228 konsultācijas amatpersonām un 217 darbiniekiem, un 168 atkārtotās konsultācijas, no tām – 86 konsultācijas amatpersonām un 82 darbiniekiem;
- 8 072 individuālās konsultācijas ieslodzītajiem (4 986 vienreizējās konsultācijas, no tām – 4 036 konsultācijas notiesātajiem un 950 apcietinātajiem, un 3 086 atkārtotās konsultācijas – 2 660 konsultācijas notiesātajiem un 426 apcietinātajiem);
- 2 743 notiesāto risku un vajadzību izvērtējumu izstrādāšana (1 324 notiesātajiem veikta sākotnējā risku un vajadzību izvērtēšana un 1 419 notiesātajiem – atkārtotā risku un vajadzību izvērtēšana);
- resocializācijas programmu īstenošana ieslodzītajiem;
- brīvā laika pasākumu organizēšana ieslodzītajiem.

Pie sociālā darba speciālistiem vērsās visas ieslodzīto grupas ar ļoti plašu problēmjaūtājumu loku. Visām ieslodzīto grupām pamatproblēmas ir saistītas ar personu apliecinošu dokumentu noformēšanu, vecuma, invaliditātes vai apgādnieka zaudējuma pensiju noformēšanu, atjaunošanu un citu formalitāšu kārtošānu, savstarpējās attiecības ar ģimenes locekļiem, informāciju par iestādēm, sagatavošanos atbrīvošanai utt.

Svarīgākie ietekmējošie faktori, kas 2016. gadā ietekmēja sociālo darbinieku sniegto sociālo atbalstu ieslodzītajiem:

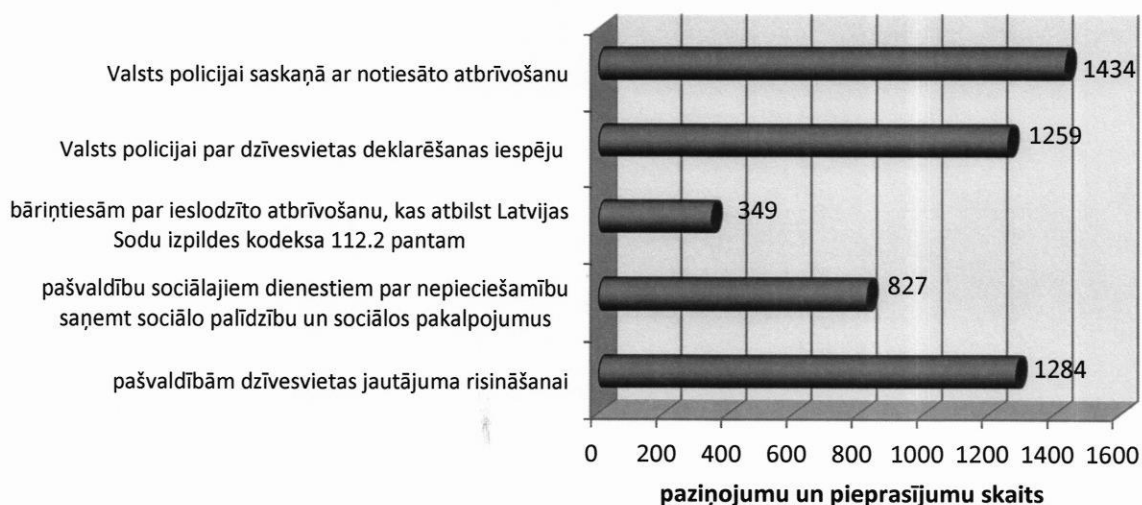
- ieslodzītie izvietoti dažāda veida cietumos un sodu izcieš dažādās soda izciešanas režīma pakāpēs, līdz ar to ir atšķirīga pieejamība sociālā darba speciālistam;
- liela sociālo darbinieku noslogotība, jo palielinājies sociālo darbinieku darba apjoms saistībā ar notiesāto risku un vajadzību izvērtējuma veikšanu;
- ne visiem sociālā darbinieka funkciju veicējiem ieslodzījuma vietās bija atbilstošs izglītības līmenis;
- sociālais darbinieks bija mazāk iesaistīts brīvā laika pasākumu organizēšanā un vadīšanā, jo vadīja grupu nodarbības un resocializācijas programmas.

Ieslodzīto sagatavošana atbrīvošanai. 2016. gadā, lai sagatavotu notiesātos atbrīvošanai, ieslodzījuma vietās izveidota tieša sadarbība ar Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldi, Valsts probācijas dienestu, Valsts policijas teritoriālo pārvalžu struktūrvienībām, pašvaldībām, sociālās rehabilitācijas centru „Ratnieki” un evaņģēlisko kristiešu draudzi „Zilais Krusts”. Īpaša uzmanība tika pievērsta ģimenei, izglītības un nodarbinātības jautājumiem un apstākļiem, kur tiktu nodrošināti eksistences līdzekļi pēc atbrīvošanas.

Pārskata gadā ieslodzījuma vietu amatpersonas un darbinieki:

- iekļāva Iedzīvotāju reģistrā vienu ieslodzīto;
- noformēja eID kartes 76 ieslodzītajiem;
- noformēja personu apliecinošus dokumentus (pases) 1 173 ieslodzītajiem;
- noformēja pasēs nozaudētās pasēs vietā 612 ieslodzītajiem;
- nomainīja pasēs 259 ieslodzītajiem;
- noformēja pasi pirmo reizi vienam ieslodzītajam.

**Paziņojumu un pieprasījumu nosūtīšana dažādām
valsts un pašvaldību institūcijām**

Pārskata gadā no ieslodzījuma vietām bez personu apliecinošiem dokumentiem tika atbrīvoti 60 ieslodzītie, astoņiem ieslodzītajiem nebija personas koda, 249 ieslodzītajiem pēc atbrīvošanas nebija noteiktas dzīvesvietas.

Notiesāto atbrīvošanas veidi

Atbrīvošanas veids	Gads				
	2016	2015	2014	2013	2012
pēc soda izciešanas	1224	1270	1388	1601	1925
nosacīti pirms termiņa	266	404	425	467	571
nosacīti pirms termiņa ar elektronisko uzraudzību	53	33	–	–	–
smagas slimības dēļ	4	10	8	6	5
sprieduma maiņa uzraudzības kārtībā	2	10	4	77	9
apžēlošana	–	4	10	10	8

Ieslodzīto veselības aprūpe. Pārskata gadā ieslodzītie saņēma veselības aprūpi ambulatorā veidā ieslodzījuma vietu medicīnas daļās, Olaines cietuma (Latvijas Cietumu slimnīcas) Konsultatīvi diagnostiskajā nodaļā un publiskā sektora ārstniecības iestādēs, savukārt stacionāro veselības aprūpi ieslodzītie saņēma Olaines cietuma (Latvijas Cietumu slimnīcas) Tuberkulozes un plaušu slimību nodaļā, Psihiatrijas nodaļā, Aprūpes nodaļā un publiskā sektora slimnīcās. Olaines cietuma (Latvijas Cietumu slimnīcas) laboratorija sniedza pakalpojumus ieslodzījuma vietu ārstniecības iestādēm, veicot laboratoriskās analīzes. Ieslodzītie 2016.gadā ambulatori vērsās pie ārstiem 75 618 reizes, no tām 64 480 reizes slimības dēļ, savukārt 2 717 ieslodzītie tika pārvietoti ārstēšanai un pārbaudes veikšanai ārpus ieslodzījuma vietām publiskā sektora ārstniecības iestādēs.

2016.gadā ieslodzījuma vietās pārsvarā tika reģistrētas šādas infekcijas slimības: tuberkuloze, HIV/AIDS un vīrushepatīts C.

Gada laikā ieslodzītie tika novēroti un ārstēti šādu infekcijas slimību dēļ:

- tuberkuloze – 59 gadījumi;
- HIV – 631 gadījumi;
- AIDS – 283 gadījumi.

Saskaņā ar 2016. gada 31. decembra datiem ieslodzījuma vietās tika reģistrēti:

- 3 211 psihisko un uzvedības traucējumu gadījumi, to skaitā 1 264 narkomānijas gadījumi (955 – intravenozie narkotiku lietotāji);
- 325 – HIV gadījumi;
- 165 – AIDS gadījumi;
- 19 – tuberkulozes gadījumi.

Pārskata gadā 2 434 reizes ieslodzītajiem tika veikta pārbaude HIV infekcijas noteikšanai, 7 831 reizi ieslodzītajiem tika veikta rentgenoloģiskā pārbaude tuberkulozes un plaušu slimību noteikšanai un 295 reizes veiktas analīzes vīrushepatīta noteikšanai.

Latvijas ieslodzījuma vietās, tāpat kā visās Eiropas Savienības valstīs, tuberkulozes un HIV inficēto ieslodzīto īpatsvars ir augstāks nekā valstī kopumā. Līdz ar to Pārvalde pievērsa lielu uzmanību minēto slimību agrīnai atklāšanai un izplatības ierobežošanai.

Pārvalde turpināja izmantot jaunus narkotisko un psihotropo vielu ātrās noteikšanas skrīninga testus, kuru parametru kombinācijas izstrādātas, pamatojoties uz ieslodzījuma vietās biežāk konstatētajām narkotiskām un psihotropām vielām. 2016. gadā narkotisko un psihotropo vielu ātrās noteikšanas testa rezultāts bija pozitīvs 98 gadījumos.

Pārskata gadā tika reģistrēti 19 nāves gadījumi, no tiem 14 gadījumi slimības dēļ, trīs gadījumi pašnāvības dēļ, viens gadījums narkotisko vielu pārdozēšanas dēļ (saindēšanās ar alkoholu, narkotiskām vai citām psihotropām vielām) un viens gadījums miesas bojājumu nodarīšanas rezultātā. Nāves gadījumu slimības dēļ medicīniskie cēloņi bija AIDS, onkoloģiskās slimības, infekcijas slimības (seksuāli transmisīva slimība AIDS un AIDS komplicēta ar asinsvadu slimību), asinsvadu un citas hroniskās slimības.

Ieslodzīto veselības aprūpes uzlabošanai 2016. gadā tika veiktas šādas aktivitātes:

- sadarbībā ar Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas Latvijas Infektoloģijas centru tika risināts jautājums par ieslodzīto, kuri slimo ar vīrusa hepatītu C, medicīnisko izmeklēšanu un ārstēšanu;
- uzsākta ieslodzīto padziļināta medicīniskā izmeklēšana vīrusa hepatīta C noteikšanai un vīrusa hepatīta C antiretrovirāla terapija;
- Pārvalde aktīvi iesaistījās "*HIV infekcijas, seksuālās transmisijas infekciju, B un C hepatīta izplatības ierobežošanas rīcības plāna 2018.–2020.gadam*" izstrādē;
- Pārvalde piedalījās Starpministriju HIV infekcijas, tuberkulozes un seksuālās transmisijas infekciju izplatības ierobežošanas koordinācijas komisijas darbā;
- tika organizēts seminārs "*Ieslodzījuma apstākļu uzlabošana, nostiprinot veselības aprūpes pasākumu monitoringu Latvijā*" ieslodzījuma vietu Medicīnas daļu un Olaines cietuma (Latvijas Cietumu slimnīcas) ārstniecības personām, kurā tostarp piedalījās Latvijas Cilvēktiesību centra, Veselības ministrijas, Veselības inspekcijas, Slimību profilakses un kontroles centra un Latvijas Universitātes Medicīnas fakultātes pārstāvji.

2.2.1. Vadības un darbības uzlabošanas sistēmas efektīva nodrošināšana

Ieslodzījuma vietu pārbaudes. Pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 62. panta trešo daļu, saskaņā ar Ministru kabineta 2005. gada 1. novembra noteikumu Nr. 827 "*Ieslodzījuma vietu pārvaldes nolikums*" 11. punktu un Pārvaldes priekšnieka 2015. gada 30. decembrī apstiprināto Ieslodzījuma vietu 2016. gada pārbažu grafiku, Pārvaldes centrālā aparāta amatpersonas un darbinieki veica trīs plānotās kompleksās pārbaudes, proti: Brasas cietumā, Rīgas Centrālcietumā un Jelgavas cietumā.

Laika posmā no 2016. gada 12. aprīļa līdz 22. aprīlim Eiropas Komitejas spīdzināšanas un necilvēcīgas vai pazemojošas rīcības vai soda novēršanai (CPT) delegācija veica monitoringa vizīti Latvijā, lai detalizēti analizētu situāciju ieslodzījuma vietās. Vizītes laikā CPT pārstāvji apmeklēja Cēsu Audzināšanas iestādi nepilngadīgajiem, Rīgas Centrālcietumu, Olaines cietumu (Latvijas Cietumu slimnīcu), Daugavgrīvas cietumu un Jelgavas cietumu. CPT delegācijas pārstāvjiem tika sniegta pilnīga informācija par ieslodzījuma vietām, nodrošināta pārvietošanās ieslodzījuma vietu teritorijās bez ierobežojumiem un nodrošināta iespēja veikt konfidenciāla rakstura pārrunas ar ieslodzītajiem.

Gada laikā Pārvaldes un ieslodzījuma vietu darbību kontrolēja Tieslietu ministrijas Iekšējā audita nodaļa un Valsts kontroles otrais revīzijas departaments.

Tāpat Valsts ugunsdzēsības un glabāšanas dienesta, Pārtikas un veterinārā dienesta, Valsts darba inspekcijas, Valsts vides dienesta, Veselības ministrijas, Veselības inspekcijas un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas pārstāvji veica vairākas pārbaudes ieslodzījuma vietās ugunsdrošības, darba aizsardzības, ieslodzīto uztura un veselības aprūpes, bērnu tiesību ievērošanas jomā un uzraudzīja un kontrolēja normatīvo aktu ievērošanu.

Administratīvais darbs. Pārskata gadā tika kontrolēta Tieslietu ministrijas 2016. gada darba plānā Pārvaldei noteikto un Pārvaldes Plānā noteikto pasākumu izpilde.

Tika izstrādāts Pārvaldes 2017. gada darba plāns un iesniegti priekšlikumi Tieslietu ministrijas 2017. gada darba plānam un padotībā esošo iestāžu uzdevumiem 2017. gadā. Apstiprināti ieslodzījuma vietu 2017. gada darba plāni.

Pārskata periodā, izvērtējot ieslodzījuma vietu iesniegto informāciju, sagatavots Valsts budžeta programmu (apakšprogrammu) rezultatīvo rādītāju izpildes pārskats un vadības ziņojums par Pārvaldes 2016. gada pārskatu.

Gada laikā tika veikta dokumentu pārvaldības iekšējā kontrole un uzraudzība: sistemātiski tika kontrolēti dokumentos doto uzdevumu izpildes termiņu un iesniegumu izskatīšanas termiņu ievērošana, nosūtāmo un rīkojuma dokumentu izstrādāšanas noteikumu prasību ievērošana, un tika veikta ikgadējā dokumentu pārvaldības pārbaude Pārvaldes centrālā aparāta daļās un ieslodzījuma vietās. Ieslodzījuma vietām regulāri tika sniegta metodiskā palīdzība dokumentu un arhīva pārvaldības jautājumos.

2016. gadā Pārvalde nodrošināja 55 209 dokumentu vienību apriti.

Arhīva pārvaldības jomā tika veikta 2012. gadā radušos dokumentu vērtības ekspertīze un atlase turpmākajai glabāšanai. Tika arhivētas un Pārvaldes centrālā aparāta arhīvglabātavā nodotas 234 lietas, izstrādāts pastāvīgi un ilgtermiņa glabājamo lietu arhīviskais fonda apraksts un lietu uzskaites saraksti. Tāpat ir izstrādāts akts par dokumentu iznīcināšanu, kuriem beidzies glabāšanas termiņš. Minētie dokumenti tika saskaņoti ar Latvijas Nacionālā arhīva atbildīgajiem darbiniekiem. Atbilstoši iznīcināšanas aktiem tika iznīcinātas, sasmalcinot, 1,25 tonnas iznīcināmo papīra formas dokumentu.

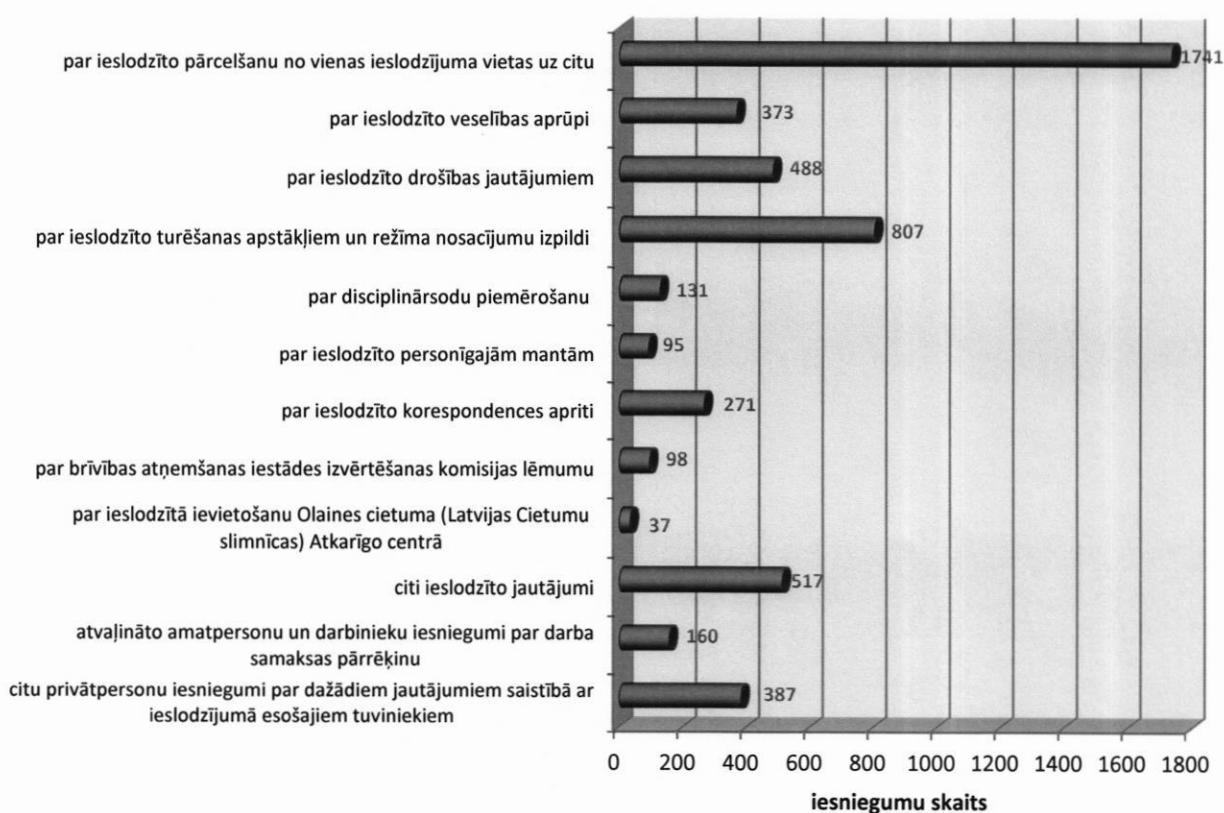
Pārskata gadā apstiprināti šādi iekšējie noteikumi, grozījumi iekšējos noteikumos, reglamenti un nolikumi:

- *"Darba laika uzskaites un darba samaksas aprēķina kārtība Ieslodzījuma vietu pārvaldes centrālajā aparātā un ieslodzījuma vietās";*
- *"Darba aizsardzības instrukcija virtuves darbiniekiem";*
- *"Inventarizācijas kārtība";*
- *"Tieslietu ministrijas Ieslodzījuma vietu pārvaldes Civilās aizsardzības plāns";*
- *"Valsts informācijas sistēmas drošības politika";*
- *"Darba laika uzskaites un atlīdzības aprēķina kārtība Ieslodzījuma vietu pārvaldē";*

- "Ieslodzītā pārvešanas un apsardzes kārtība ārstniecības iestādē ārpus ieslodzījuma vietas";
- "Paaugstinātas drošības sistēmu informācijas un tehnisko resursu drošības politika";
- "Ieslodzījuma vietu pārvaldes centrālā aparāta Uzraudzības daļas reglaments";
- "Grozījumi Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2012. gada 8. augusta iekšējos noteikumos Nr. 1/3.1-n.9 "Notiesāto un apcietināto personīgo naudas līdzekļu uzskaites kārtība"";
- "Grozījumi Ieslodzījuma vietu pārvaldes 2015. gada 30. jūnija reglamentā Nr. 1/1.1-r.-10 "Ieslodzījuma vietu pārvaldes reglaments"";
- "Grozījumi 2015. gada 22. jūlija reglamentā Nr. 1/17-r.19 "Ieslodzījuma vietu pārvaldes centrālā aparāta Inženiertehniskās daļas reglaments"".

Iesniegumu izskatīšana. 2016. gadā Pārvaldes centrālais aparāts saņēma un izskatīja 5 105 iesniegumus Administratīvā procesa likumā un Iesniegumu likumā noteiktajā kārtībā.

Izskatītie iesniegumi

Ieslodzīto nodrošināšana ar nolēmumu tulkojumu. Ieslodzījuma vietu tulki Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā un apjomā nodrošināja krievvalodīgajiem ieslodzītajiem vai ieslodzītajiem, kuriem krievu valoda nav dzimtā valodā, bet kuri saprot krievu valodu, un kuriem piemērots ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis, iespēju iepazīties ar nolēmumiem tiem saprotamā valodā.

2016. gadā ieslodzījuma vietu tulki nodrošināja nolēmumu tulkojumus no valsts valodas uz krievu valodu 1 100 kriminālprocesos, to skaitā:

- mutisko tulkojumu gadījumu skaits – 1 001;
- rakstisko tulkojumu gadījumu skaits – 430.

3. Personāls

2016. gada 31. decembrī Pārvaldē pēc amatu saraksta bija 2 823 amata vietas, no tām: amatpersonu – 2 336, darbinieku uz līguma pamata (turpmāk – darbinieks) – 482 un vispārējā valsts civildienesta ierēdņu (turpmāk – ierēdnis) – piecas. 2016. gada 31. decembrī Pārvaldē bija 187,175 vakanti amati: amatpersonu – 147, darbinieku – 36,175 un ierēdņu – četri. Pārskata gadā Pārvaldē tika pieņemtas dienestā un darbā 319 amatpersonas, darbinieki un ierēdņi: amatpersonas – 244, darbinieki – 71 un ierēdņi – četri. Savukārt 2016. gadā no dienesta un darba tika atbrīvotas 253 amatpersonas, darbinieki un ierēdņi: amatpersonas – 196, darbinieki – 54 un ierēdņi – trīs. Faktiski pārskata gadā vidējais amatpersonu, darbinieku un ierēdņu skaits bija 2 689, to skaitā amatpersonu – 2 196, darbinieku – 491 un ierēdņu – divi.

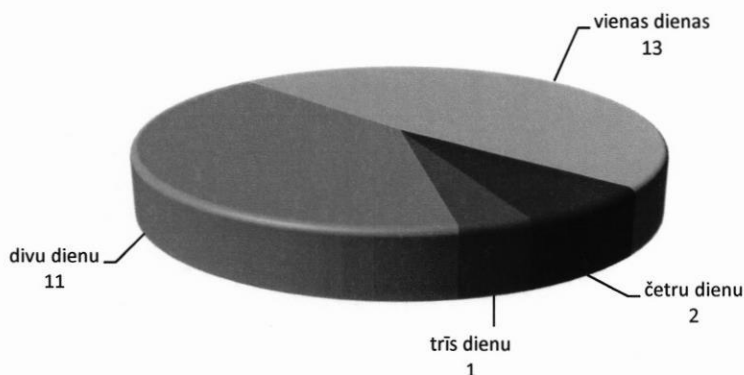
Pārskata gadā turpināta sadarbība ar Nodarbinātības valsts aģentūru, regulāri sniedzot informāciju par vakantajiem amatiem Pārvaldē. Informācija par vakantajiem amatiem regulāri tika publiskota gan Nodarbinātības valsts aģentūras tīmekļa vietnē, gan Pārvaldes tīmekļa vietnē www.ievp.gov.lv sadaļā "Vakances".

Lai pieņemtu objektīvus lēmumus par amatpersonu, ierēdņu un darbinieku pieņemšanu dienestā un darbā, un paaugstināšanu amatā, tiek nodrošināts personāla atlases atklātums, uzraugot un pārbaudot personāla atlases procedūras.

Saskaņā ar 2016. gada 31. decembra datiem 182 Pārvaldē nodarbinātās amatpersonas ir saņēmušas rakstveida atļauju amata savienošanai ar citu amatu, kas veido 6,8% no visām Pārvaldē nodarbinātajām amatpersonām. Salīdzinot ar 2015. gada radītāju, pārskata gadā ir sarucis amatpersonu skaits, kuras savieno dienestu Pārvaldē ar amatu citās iestādēs no 9,5% līdz 6,8%.

Personāla apmācība. 2016. gadā 27 organizētajos kvalifikācijas pilnveidošanasursos piedalījās 487 amatpersonas un darbinieki. Savukārt Pārvaldes Mācību centrā netika organizētas mācības profesionālās tālākizglītības programmā "Ieslodzījuma vietu apsardze". Pārskata gadā Pārvaldes Mācību centrā kvalifikācijas pilnveidošanasursos un mācībās apmācīti 13 ieslodzījuma vietu instruktori speciālo līdzekļu un speciālo cīņas paņēmienu pielietošanā, 14 ieslodzījuma vietu amatpersonas, kuras nodrošina ieslodzīto pārvešanu un apsardzi veselības aprūpes pakalpojuma saņemšanas laikā ārstniecības iestādē ārpus ieslodzījuma vietas. Vairāku dienu kvalifikācijas pilnveidošanas kursi notika Pārvaldes Mācību centra sporta zālē, bijušā Šķirotavas cietuma teritorijā un šaušanas poligonā.

Kvalifikācijas pilnveidošanas kursu sadalījums pēc studiju ilguma

Projekta "Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana" programmas "Jaunas nodaļas izveide Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību" Nr.LV08/2 ietvaros izstrādāto sadarbībā ar Norvēģijas mācību centru "Krus" mācību programmu "Darbs ar notiesātajām personām

Resocializācijas centrā atkarīgajiem" Pārvaldes Mācību centrā apguvušas 46 Atkarīgo centra amatpersonas, bet 17 amatpersonas – turpina mācības.

Kopš 2016. gada februāra Pārvaldes Mācību centrā regulāri notiek dienestā jaunpieņemto amatpersonu divu nedēļu sākotnējās apmācības kurss. Šī kursa ietvaros cita starpā amatpersonām tiek sniegta vispārīgā informācija par ar dienestu saistīto pienākumu nepildīšanas juridiskajām sekām, piemērojamo atbildību, tāpat arī korupcijas apkarošanas un interešu konflikta novēršanas jautājumiem. Mācībās sākotnējās apmācības programmā pārskata gadā piedalījās 160 amatpersonas.

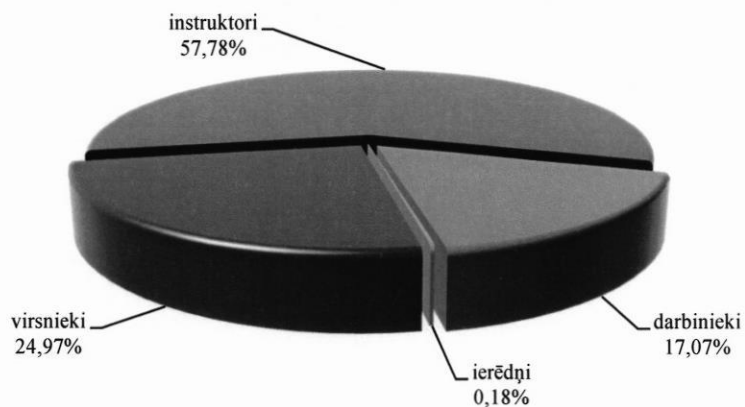
Pārvaldes Mācību centra amatpersonas piedalījās Pārvaldes izveidoto komisiju sastāvos, novērtējot amatpersonu kandidātu fiziskās sagatavotības atbilstību prasībām pieņemšanai dienestā un pieņemot ieskaitei ieslodzījuma vietu amatpersonām par šaujamoču praktisko pielietošanu un drošības prasību ievērošanu.

Savukārt Pārvaldes Mācību centra amatpersonas un darbinieki ir paaugstinājuši savu kvalifikāciju un pilnveidojuši savas zināšanas un prasmes gan Pārvaldes un Valsts probācijas dienesta organizētajosursos un semināros, gan pedagoģisko zināšanu apgūšanā, pirmās palīdzības, šaušanas un sporta treneru apmācībās citās institūcijās.

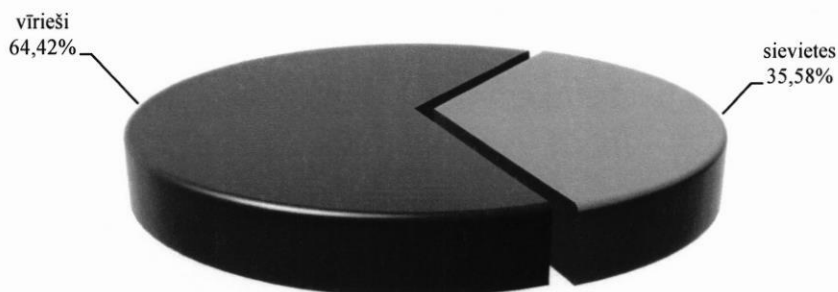
Tāpat Pārvaldes centrālā aparāta un ieslodzījuma vietu amatpersonas un darbinieki piedalījās citu institūciju organizētajās mācībās:

- 13. aprīlī, 11. maijā, 28. septembrī un 24. novembrī Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja un Pārvaldes kopīgi organizētajā seminārā Rīgas Centrālcietumā valsts institūciju darbiniekiem *"Korupcijas sekas: soda neizbēgamība un brīvības vērtība"*, kurā piedalījās arī Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja amatpersonas un dažādu valsts institūciju pārstāvji;
- 13. maijā sabiedrības ar ierobežotu atbildību *"Zinību cietoksnis"* rīkotajā seminārā *"Elektroniskie dokumenti un paraksti"*;
- 8. un 23. septembrī Mācību konsultatīvajā centra *"Funditus"* rīkotajā seminārā *"Lietvedība administratīvo pārkāpumu lietās. Tiesu prakse"* un *"Publiskais iepirkums iesācējiem"*;
- 10., 13., 20., 21. un 28. oktobrī Latvijas Pašvaldību mācību centra organizētajās mācībās Cēsu Audzināšanas iestādes nepilngadīgajiem amatpersonām un darbiniekiem bērnu tiesību aizsardzības jautājumos;
- 9. – 10. novembrī Tieslietu ministrijas rīkotajā konferencē *"Korekcijas dienestu darbības efektivitātes priekšnosacījumi – dinamiskā drošība?"*, kuras mērķis bija diskutēt par dinamisko drošību un tās nozīmi korekcijas dienestu darbā, kādi ir priekšnosacījumi efektīvai korekcijas dienestu darbībai un kā vērtēt šīs darbības efektivitāti. Konferencē piedalījās Valsts probācijas dienesta pārstāvji un ārvalstu kolēģi no Norvēģijas, Spānijas, Igaunijas, Lietuvas, Polijas un Horvātijas;
- 14. – 16. decembrī Tieslietu ministrijas un Norvēģijas valdības divpusējā finanšu instrumenta līdzfinansētās programmas *"Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma"* divu projektu ietvaros Valsts probācijas dienesta un Pārvaldes kopīgi organizētajā starptautiskajā konferencē *"Četras rehabilitācijas: Virzoties uz starpdisciplināra darba modeli"* piedalījās speciālisti no Latvijas, Norvēģijas, Lielbritānijas, Kanādas, Polijas, Igaunijas, Lietuvas un Gruzijas;
- Centrālās statistikas pārvaldes rīkotajos semināros.

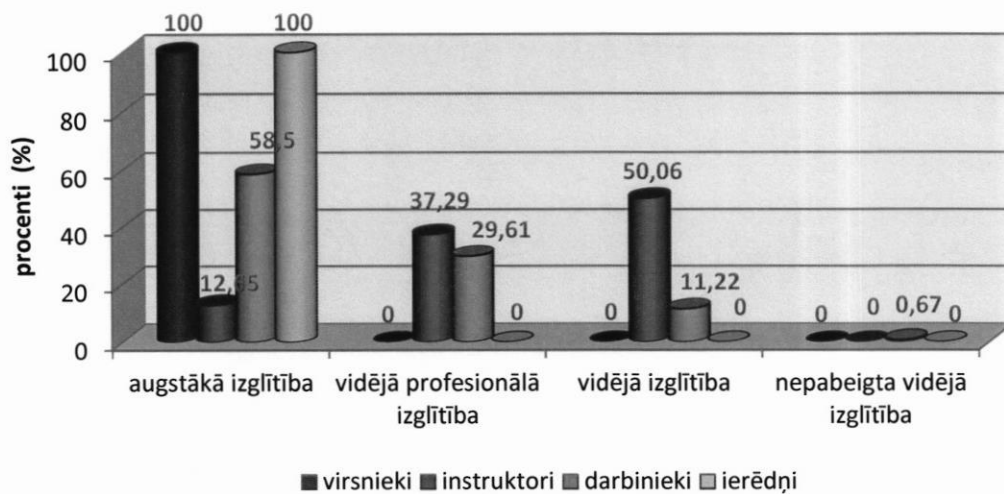
Personāla sadalījums amata grupās

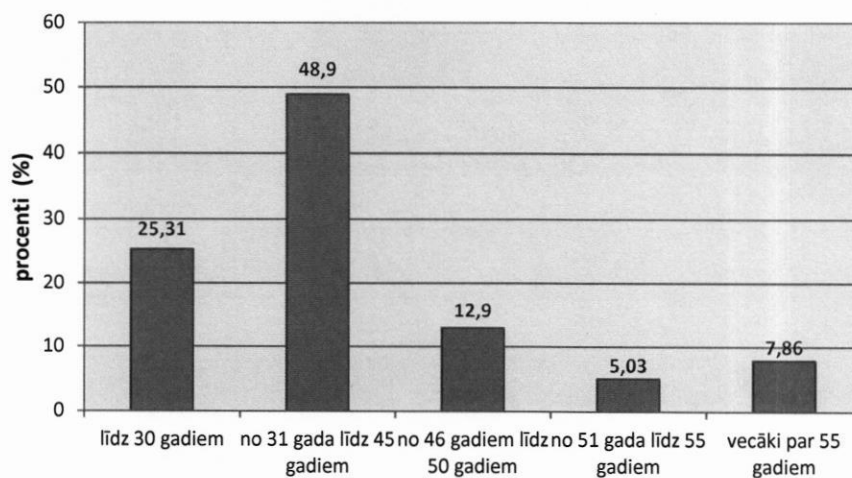
Personāla sadalījums pēc dzimuma

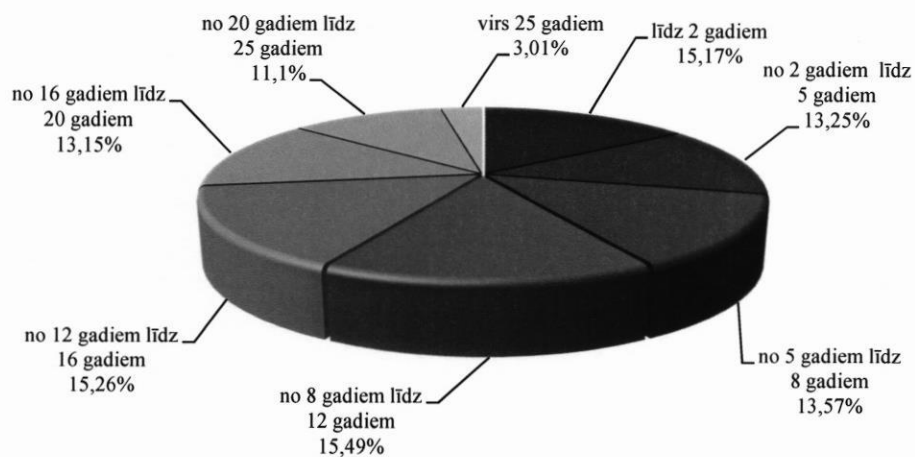
Personāla sadalījums pēc izglītības

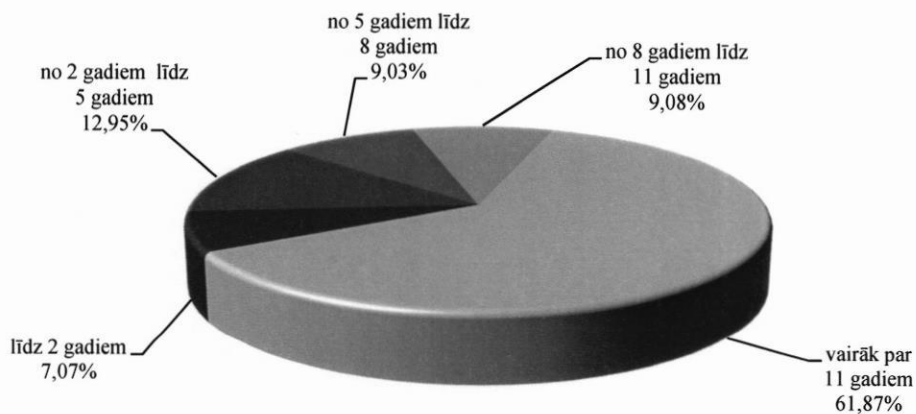
Personāla sadalījums pēc vecuma

Amatpersonu sadalījums pēc izdienas stāža

Darbinieku un ierēdņu sadalījums pēc darba stāža

4. Komunikācija ar sabiedrību

Pārvaldei ir svarīgi, lai sabiedrība saņemtu skaidru un saprotamu informāciju par Pārvaldes darbu. Lai iedzīvotāji saņemtu izvērstu un daudzpusīgu informāciju par Pārvaldes darbu un aktualitātēm, Pārvalde regulāri informēja sabiedrību ar plašsaziņas līdzekļu, elektroniskā tīmekļa un sociālo mediju starpniecību, nosūtot preses relīzes, organizējot rakstus portālos, laikrakstos, televīzijās, radio vai sagatavojot atbildes uz informācijas pieprasījumiem par pasākumiem un aktualitātēm.

Informācija par Pārvaldes aktualitātēm regulāri tika ievietota Pārvaldes portālā www.ievp.gov.lv un publicēta sociālajā mikroblogošanas vietnē *Twitter* Pārvaldes profilā (<http://twitter.com/Cietumi>). 2016. gada augustā Pārvaldes tīmekļa vietne tika izstrādāta no jauna, pārnesta uz jaunu platformu un kalpo kā vispusīgs informācijas avots par Pārvaldes darbu.

Pārskata gadā Pārvaldes vadība sniegusi vairākas intervijas un informāciju ziņu aģentūrām, lielākajiem Latvijas nacionālajiem laikrakstiem, radio un televīzijai.

Ieslodzījuma vietu apmeklētājiem ir pieejama informācija par kriminālsoda izpildes jautājumiem. Gan Pārvaldes, gan ieslodzījuma vietu personāls noteiktajos laikos pieņem apmeklētājus. Pieņemšanas laikā apmeklētājiem tiek sniegtas konsultācijas par interesējošiem jautājumiem.

2016. gada 24. un 25. maijā tika rīkots starpinstitūciju (Valsts policija, Valsts probācijas dienests, Valsts robežsardze, Drošības policija un Pārvalde) starptautiskais seminārs "*Speciālistu apmācība radikalizācijas jautājumos*" ar ārvalstu lektoru iesaistīšanos. No Pārvaldes seminārā piedalījās Daugavgrīvas cietuma, Liepājas cietuma un Rīgas Centrālcietuma amatpersonas.

2016. gadā Pārvalde piedalījās karjeras izglītības programmā "*Ēnu diena*". 10. februārī 14 jaunieši no Iecavas, Jūrmalas un Jelgavas ēnoja ieslodzījuma vietas psihologu Pārvaldes Mācību centrā. Ēnotājiem bija iespēja redzēt un uzkavēties mācību kamerās, saņemt atbildes uz interesējošiem jautājumiem par psihologa profesiju un pašiem piedalīties diskusijā, ko organizēja Pārvaldes Mācību centra pasniedzēja.

Gada laikā Latvijas Universitātes studiju programmu ietvaros 12 Latvijas Universitātes studenti apmeklēja Rīgas Centrālcietumu, lai iepazītos ar izglītības un resocializācijas problēmu risinājumiem cietumā.

2016. gada 29. februārī Latvijas Universitātes Teoloģijas fakultātes maģistra un bakalaura studiju programmas "*Ievads praktiskajā teoloģijā*" 15 studenti apmeklēja Ilģuciema cietumu.

2016. gada 26. aprīlī Biznesa augstskolas "*Turība*" studiju programmas "*Tiesību zinātnes*" 25 studenti tika iepazīstināti ar Ilģuciema cietuma darbu. Tāpat 2016. gada I pusgadā Ilģuciema cietumu apmeklēja divas studentes un viena profesore, lai veiktu pētniecības darbus.

Savukārt 2016. gada 13. oktobrī Jēkabpils Valsts ģimnāzijas 10. klases 25 skolnieki apmeklēja Jēkabpils cietumu, lai iepazītos ar ieslodzījuma vietas apsardzes darbību un apskatītu dienesta suņu paraugdemonstrējumu.

Atzīmējot Latvijas advokatūras 95 gadu jubileju, *Advokatūras dienas* ietvaros zvērināti advokāti sniedza ieslodzītājiem bezmaksas juridiskās konsultācijas Brasas cietumā, Ilģuciema cietumā, Jelgavas cietumā un Liepājas cietumā. Advokātu pakalpojumus izmantoja vairāk nekā 30 ieslodzītie.

Jau otro gadu Valmieras pilsētas Mākslas mēnesī tiek realizēta radošā partnerība ar Valmieras pilsētas pašvaldību. Visu aprīli Valmieras kultūras nama Tūrisma informācijas centrā bija apskatāma Valmieras cietuma ieslodzīto darbu izstāde.

Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskolas audzēkņi piedalījās multikulturālā Valentīndienas pasākumā Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem.

Biedrība "*Iļģuciema sievietes*" ar Slokas romu jauniešu ansambļa "*Divi brāļi*" uzstāšanos noslēdza labdarības projekta "*Notiesāto un apcietināto labdarības zeķu adīšana bezpajumtniekiem, trūkcūcietējiem un maznodrošinātajām ģimenēm, bērniem*" realizēšanu Iļģuciema cietumā. Projekts tika realizēts brīvprātīgi un bez finansiālas atlīdzības, ņemot vērā ieslodzīto pašu izteikto vēlēšanos piedalīties, izmantojot kristīgo draudžu un privātpersonu ziedotos izejmateriālus.

Labdarības fonds "*Labdaris.lv*" Iļģuciema cietumā rīkoja labdarības pasākumu, lai radītu svētķu noskaņu un dotu iespēju ieslodzītajām gūt pozitīvu pieredzi saskarsmē ar dzīvniekiem. Tā emocionālais un izglītojošais mērķis bija ļaut ieslodzītajām sievietēm sajūst piederību sabiedrībai, lai izejot brīvībā, izvēlētos pareizo ceļu dzīvē.

Jēkabpils cietuma astoņu ieslodzīto darbi bija izstādīti 10. Eiropas probācijas konfederācijas konferencē, kas notika 2016. gada aprīlī Rīgā un tika veltīta jautājumiem par notiesāto elektronisko uzraudzību Eiropā. Jēkabpils cietuma ieslodzītie mēnesi darinājuši savus mākslas darbus.

Sadarbībā ar Valsts probācijas dienesta Cēsu teritoriālo struktūrvienību Cēsu Audzināšanas iestāde nepilngadīgajiem 2016. gada decembrī rīkoja ikgadējo akciju "*Cilvēks cilvēkam*", lai popularizētu saturīgu, izglītojošu brīvā laika pavadīšanu notiesāto jauniešu vidū, palīdzot uzlabot notiesāto savstarpējās komunikācijas un sadarbības prasmes, un vienkārši radītu pozitīvas emocijas un dzīvesprieku esot kopā. Šoreiz notiesātajiem jauniešiem tika organizēta radošā darbnīca ar mūziķi Reini Reķi. R. Reķis ir bundzinieks grupā "*RR Band*" un dažādos individuālajos projektos. Radošajā darbnīcā jauniešiem bija iespēja tuvāk iepazīties ar bungu un citu sitamo mūzikas instrumentu spēli.

Visās ieslodzījuma vietās tika organizēti pasākumi Lieldienu un Ziemassvētku svinēšanai, kuros piedalījās ieslodzītie, sabiedrisko organizāciju, dažādu konfesiju un plašsaziņas līdzekļu pārstāvji.

Ziemassvētkos ieslodzījuma vietās jau piekto gadu norisinājās ieslodzīto bērniem veltītā biedrības "*Prison Fellowship Latvia*" akcija "*Angel Tree*". 2016. gadā akcijā tika iesaistīti notiesātie, kuri brīvības atņemšanas sodu izcieš Brasas cietumā, un vairāku kristīgo draudžu brīvprātīgie.

Gada laikā tieslietu ministrs, Tieslietu ministrijas pārstāvji, Latvijas Republikas Tiesībsarga biroja speciālisti un Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas darbinieki vairākas reizes apmeklēja ieslodzījuma vietas un tikās ar Pārvaldes un ieslodzījuma vietu administrāciju un ieslodzītajiem, lai pārbaudītu ieslodzīto sadzīves apstākļus un uzzinātu, kādas iespējas ieslodzītajiem tiek piedāvātas resocializācijas jomā.

Pārskata gadā Pārvaldes amatpersonas piedalījās Latvijas Republikas Saeimas komisijas sēdēs:

- 14. jūnijā – *Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas* sēdē saistībā ar komisijā izskatīto likumprojektu "*Grozījumi Latvijas Soduzpildes kodeksā*" (Nr.542/Lp12), kurā ietverts Atkarīgo centra darbības regulējums. Komisijas sēde notika Atkarīgo centrā, un tās laikā deputāti tika iepazīstināti ar Olaines cietuma (Latvijas Cietumu slimnīcas) vēsturi, attīstību un Atkarīgo centra darbību;
- 12. septembrī *Aizsardzības, iekšlietu un korupcijas novēršanas komisijas* sēdē par grozījumiem Latvijas Soduzpildes kodeksā saistībā ar Latvijas Republikas Satversmes tiesā ierosināto lietu Nr.2016-12-01 "*Par Latvijas Soduzpildes kodeksa 50.²¹ panta piektās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92.panta pirmajam teikumam*".

Gada laikā Saeimas deputāti viesojās arī Iļģuciema cietumā un Olaines cietumā (Latvijas Cietumu slimnīcā).

Savukārt 4. martā Ilģuciema cietumu apmeklēja Eiropas Parlamenta deputāts Andrejs Mamikins, lai sveiktu ieslodzītās Starptautiskajā sieviešu dienā.

Starptautiskā sadarbība. Pārvalde sadarbojas ar daudzām starptautiskām organizācijām un institūcijām ar mērķi dalīties profesionālajā pieredzē un zināšanās, tāpat arī papildināt savas zināšanas un iemaņas.

2016. gada 12. maijā Viļņā ar Lietuvas Republikas Tieslietu ministriju noslēgta Vienošanās par sadarbību starp Lietuvas Republikas Tieslietu ministrijas Cietumu departamentu un Pārvaldi. Vienošanās par sadarbību paredz savstarpēji apmainīties ar informāciju un materiāliem, kas saistīti ar penitenciāro jomu, pētnieciskajiem materiāliem un secinājumiem, kas var sekmēt abu valstu penitenciāro iestāžu stratēģisko attīstību. Pamatojoties uz noslēgto vienošanos Latvijas Republika un Lietuvas Republika var aicināt viena otru mācību vizītēs, uz specializētiem semināriem, konferencēm, sporta sacensībām un citiem pasākumiem, lai dibinātu tiešus kontaktus starp abu valstu penitenciārās sistēmas amatpersonām un darbiniekiem.

2016. gada 9. septembrī Gruzijas galvaspilsētā Tbilisi tika parakstīts Saprašanās memorands starp Latvijas Republikas Tieslietu ministriju un Gruzijas Korekcijas lietu ministriju par sadarbību penitenciārajā un probācijas jomā. Saprašanās memorands starp ministrijām paredz informācijas un labās prakses apmaiņu vairākās jomās – efektīva penitenciārās sistēmas pārvaldība un tās iestāžu personāla kapacitātes stiprināšana, atjaunojošā taisnīguma principa un labākās prakses veicināšana penitenciārajā sistēmā, drošība un cilvēktiesību aizsardzība ieslodzījuma vietās, ieslodzīto veselības aprūpe, rehabilitācijas pieejas veicināšana un resocializācijas programmu īstenošana ieslodzījuma vietās. Sadarbības ietvaros tiks organizētas atbildīgo amatpersonu un ekspertu tikšanās, konferences, semināri un darba grupas par abpusēji interesējošajiem jautājumiem.

2016. gadā Pārvaldes amatpersonas un darbinieki piedalījās šādās starptautiskās konferencēs, semināros, mācību un pieredzes apmaiņas vizītēs:

- Igaunijas Tieslietu ministrijas rīkotajā starptautiskajā konferencē "*Narkotikas, noziegumi un kriminālsods – kur jānovelk robeža?*" Tallinā, Igaunijā;
- Kališas Ieslodzījuma vietu dienesta Mācību centra rīkotajā starptautiskajā konferencē "*Securitech 2016*" Kališā, Polijā;
- *EuroPris* rīkotajā konferencē un gada pilnsapulcē, un Eiropas Padomes ieslodzījuma vietu priekšnieku un probācijas dienestu direktoru konferencē Zaandamā, Nīderlandē;
- Lietuvas Republikas Tieslietu ministrijas Ieslodzījuma vietu departamenta un Narkotiku, tabakas un alkohola kontroles departamenta kopīgi organizētajā starptautiskajā konferencē "*Psihosociāla rehabilitācija brīvības atņemšanas iestādēs: pieredze un perspektīvas*" Viļņā, Lietuvā;
- Ukrainas Sodū izpildes dienesta institūta organizētajā starptautiskajā zinātnes konferencē "*Faktiskās problēmas saistībā ar cilvēktiesību aizsardzību, kas ir pretrunā ar likumu, skatoties caur tiesiskās reformas prizmu*" Kijevā, Ukrainā;
- biedrības "*Anonīmo alkoholiķu sadraudzība*" rīkotajā anonīmo alkoholiķu X jubilejas konferencē Burženinā, Polijā;
- Krievijas evaņģēliskās ticības kristiešu misiju asociācijas ikgadējā konferencē Sanktpēterburgā, Krievijas Federācijā;
- Eiropas Padomes Krimināllikuma nodaļas organizētajā sanāksmē par garīgās veselības aprūpi ieslodzījuma vietās Strasbūrā, Francijā;
- *EuroPris* rīkotajā seminārā "*ICT in Prisons*" Sintrā, Portugālē;

- Stefana Batorija fonda (*Stefan Batory Foundation*) sadarbībā ar *NGO Tean Koolitus* organizētajā starptautiskajā zinātniskajā seminārā "*Cilvēku ar ķīmisko atkarību rehabilitācija slēgtajās iestādēs*" Tallinā, Igaunijā;
- Eiropas Savienības projekta "*RAN TRAINING SESSION*" treneru papildus apmācību seminārā Amsterdamā, Nīderlandē;
- Eiropas Padomes "*COUNCIL OF EUROPE*" starpvalstu ekspertu sanāksmē par informācijas apmaiņu, kas ietver radikalizācijas jautājumus ieslodzījuma vietās un probācijas sistēmā, Strasbūrā, Francijā;
- *Erasmus plus* finansētā projekta "*VALMOPRIS*" seminārā par ieslodzīto neformālo izglītību Eiropas cietumos Roterdamā, Nīderlandē;
- "*Good News Jail & Prison Ministry*" Eiropas reģiona kapelānu un nacionālo direktoru sanāksmē Viļņā, Lietuvā;
- Norvēģijas finanšu instrumenta 2009. – 2014. gada perioda programmas LV08 "*Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma*" 14. Sadarbības komitejas sanāksmē Stavangerē, Norvēģijā;
- XV starptautiskajā seminārā "*Cīņas māksla un intervences metodika*" Kališā, Polijā;
- Norvēģijas finanšu instrumenta līdzfinansētās programmas "*Latvijas korekcijas dienestu un Valsts policijas īslaicīgās aizturēšanas vietu reforma*" projekta "*Jaunas nodaļas izveide Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību*" Nr.LV08/2 pieredzes apmaiņas vizītē Oslo, Norvēģijā un Varšavā, Polijā;
- Amerikas Savienoto Valstu vēstniecības organizētajā seminārā Latvijas Republikā rezidējošo vēstniecību konsulārajām amatpersonām "*Ārvalstu pilsoņi ārkārtas situācijās*" Rīgā, Latvijā;
- *EuroPris* rīkotajā seminārā "*Pārapdzīvotība ieslodzījuma vietās un apcietinājumā turēšanas apstākļi*" Zaandam, Nīderlandē;
- *EuroPris* rīkotajā XVII Eiropas cietumu režīma forumā un darbseminārā par ieslodzīto nodarbinātību Sofijā, Bulgārijā;
- Latvijas Bērnu fonda rīkotajā starptautiskajā konferencē "*Vardarbīgie pusaudži – rehabilitēšana, disciplinēšana, audzināšana*" Rīgā, Latvijā.

Aizvadītajā gadā Pārvalde regulāri sniedza informāciju dažādām ārvalstu institūcijām un iestādēm:

- Eiropas Padomes Eiropas Komitejai tika sniegti statistiskie dati par noziedzības problēmām „*SPACE 1 - 2015*” (*European Committee on Crime Problems*);
- Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības birojam (*United Nations Office on Drugs and Crime*);
- *EuroPris* tika sniegta dažāda veida informācija par Latvijas penitenciāro sistēmu un tika izveidots Pārvaldes profils Eiropas Ieslodzījuma vietu informācijas sistēmā (*EPIS*).

Pārvalde 2016. gadā uzņēma delegācijas no citām valstīm, kas interesējās par Latvijas penitenciāro sistēmu, tās attīstības tendencēm un uzkrāto darba pieredzi:

- *BBC* televīzijas filmēšanas grupa apmeklēja Rīgas Centrālcietumu, lai filmētu vēsturisku sižetu *BBC* televīzijas raidījumam "*Great Continental Railway Journeys*";
- Somijas Kriminālo sankciju aģentūras centrālās pārvaldes *RISE* apsardzes darbinieki no Turku cietuma apmeklēja Rīgas Centrālcietumu un Atkarīgo centru. Viesus interesēja drošības jautājumi: kā tiek nodrošināta cietuma drošība, drošības pārbaudes, apsargi cietuma perimetrā,

uzraugi cietuma telpās, drošības apmācības cietuma darbiniekiem, ieslodzīto uzņemšana ieslodzījuma vietā un ieslodzīto atbrīvošana pēc soda izciešanas;

- Iļģuciema cietumā tika organizēts mācību seminārs Somijas Kriminālo sankciju aģentūras centrālās pārvaldes *RISE* amatpersonām no Hamēlinnas cietuma. Mācību semināra laikā viesi iepazīnās ar cietuma infrastruktūru, Medicīnas daļu (ar mātes un bērna nodaļu), struktūrvienību darbu, resocializācijas programmām un psihologu darbu. Viesi tikās ar cietuma kapelāni, kristīgās izglītības un audzināšanas programmas "*Mirjama*" vadītāju un audzēknēm, apmeklēja studijas nodarbību "*Sociālo prasmju pilnveide un stresa mazināšana*";
- Atkarīgo centrā tika organizēts mācību seminārs "*Atjaunojošais tainīgums*" Igaunijas Tieslietu ministrijas pārstāvjiem un Tartu cietuma amatpersonām;
- Tartu cietuma delegācijas pārstāvji pieredzes apmaiņas vizītes ietvaros apmeklēja Rīgas Centrālcietumu un Cēsu Audzināšanas iestādi nepilngadīgajiem;
- Baltkrievijas penitenciārās sistēmas pārstāvji viesojās Atkarīgo centrā, Cēsu Audzināšanas iestādē nepilngadīgajiem, Daugavgrīvas cietumā, Iļģuciema cietumā un Rīgas Centrālcietumā;
- Vecumnieku cietumā tika organizēts mācību seminārs Somijas Kriminālo sankciju aģentūras centrālās pārvaldes *RISE* amatpersonām no Keravas atklātā cietuma. Viesus interesēja ieslodzīto resocializācija, cietuma darbinieku metodes, strādājot ar ieslodzītajiem, ieslodzītajiem paredzētie pasākumi un nodarbinātība;
- Lietuvas Republikas Tieslietu ministrijas Cietumu departamenta delegācija apmeklēja Pārvaldi un Atkarīgo centru;
- Gruzijas korekcijas lietu ministrijas delegācija apmeklēja Pārvaldi un Atkarīgo centru;
- Somijas tiesu piesēdētāju asociācijas delegācija apmeklēja Atkarīgo centru;
- Amerikas Savienoto Valstu vēstniecības politikas speciāliste *Simona Gurbo* veica pētniecības darbus Iļģuciemā cietumā.

5. Nākamajā gadā plānotie pasākumi

5.1. Nākamā gada prioritātes

Atbilstoši likumam "Par valsts budžetu 2017. gadam", lai uzlabotu ieslodzījuma vietu infrastruktūru un ieslodzīto sadzīves apstākļus atbilstoši Latvijas un starptautiskajām tiesību normām, piešķirto finanšu līdzekļu ietvaros tiek plānots:

- Olaines cietumā (Latvijas Cietumu slimnīcā):
 - ✓ veikt katlumājas izbūvi.
- Rīgas Centrālcietumā:
 - ✓ veikt pastaigu laukumu izbūvi.
- Valmieras cietumā veikt:
 - ✓ slēgtā kameru korpusa renovāciju;
 - ✓ pamatnožogojuma un ārējā brīdinājuma žoga nomaiņu.
- Iegādāties apģērbu un apavus ieslodzītajiem.
- Iegādāties ieslodzījuma vietām:
 - ✓ mēbeles;
 - ✓ virtuves tehniku.
- Veikt ieslodzījuma vietās dezinfekcijas, deratizācijas un dezinsekcijas pasākumus.

Normatīvo aktu pilnveidošanai 2017. gadā tiek plānots:

- Iesniegt Tieslietu ministrijā Pārvaldes izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2006. gada 19. decembra noteikumos Nr. 1022 "Noteikumi par ieslodzīto personu uztura un sadzīves vajadzību materiālā nodrošinājuma normām"".
- Iesniegt Ministru kabinetam instrukciju par atbildīgo institūciju rīcību ārkārtējās situācijās, kas rada vai var radīt apdraudējumu ieslodzījuma vietās.

Kontrolēt Pārvaldes funkciju kvalitatīvu izpildi un nodrošināt amatpersonu, darbinieku un ierēdņu apmācību.

5.2. Nākamajā gadā plānotie sadarbības projekti

2017. gadā Pārvalde turpinās uzsākto starptautisko projektu īstenošanu:

- Programmas "Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana" ietvaros:
 - ✓ "Jaunas nodaļas izveide Olaines cietumā, ieskaitot būvniecību un personāla apmācību" (Nr. LV08/2).
- Programmas "Eiropas Sociālā fonda projektu īstenošana" ietvaros:
 - ✓ "Paaugstināt resocializācijas sistēmas efektivitāti";
 - ✓ "Palielināt bijušo ieslodzīto integrāciju sabiedrībā un darba tirgū".

2017. gadā Pārvalde plāno uzsākt šāda Eiropas Savienības politiku instrumentu līdzfinansētā projekta īstenošanu:

- Programmas "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" ietvaros:

✓ Eiropas Komisijas programmas "Tiesību aizsardzības apmācības" projekts "Mobile assistance interagency teams to detect and prevent the escalation of violent radicalism (LETS3)".

Pārvaldes priekšniece
ģenerāle

I. Spure

2017. gada 22. jūnijā

Publiskā pārskata sagatavošanā izmantoti šādi informācijas avoti:

- Pārvaldes sagatavotie statistikas pārskati;
- Pārvaldes struktūrvienību 2016. gada darba pārskati;
- Pārskats par Pārvaldes darbību 2016. gadā.

© Informācijas pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce uz Pārvaldi ir obligāta.